

Concept Museum Plus

Management samenvatting

2 | Concept Museum Plus

Management samenvatting

Op 13 juli 2017 heeft de Gemeenteraad van Waalwijk het besluit genomen voor ontwikkeling van het 'concept Museum-Plus', dat tevens geconcretiseerd is in een financieel ondernemingsplan. Het concept met plan moeten voorzien in de verhuizing van het NLSM naar het voormalige gemeentehuis in de binnenstad. Er werd gevraagd om een nieuwe bedrijfsformule binnen bij besluit vastgestelde financiële randvoorwaarden met duidelijke verbindingen met onderwijs en bedrijfsleven, samengevat onder de titel 'Plus'.

Het toekomstige museum dient – als onderdeel van de centrumvisie – ook een impuls te geven aan de centrumeconomie. De verwachting daarbij is, dat museumbezoekers meer 'traffic' in het centrum tot gevolg gaan hebben. De start daarvan is een aantrekkelijk, eigentijds museumconcept, dat ook met de tijd mee gaat.

3 | Management samenvatting

Bij het opstellen van het nieuwe bedrijfsplan zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Bij de nieuwe bedrijfsformule wordt geen ondernemingsrisico geaccepteerd. De gehele investering en exploitatie dient uit de beschikbare middelen te worden gedekt, dan wel uit strikt haalbare en daarmee (voorlopig) zeer behouden schattingen van neveninkomsten.
- Het nieuwe NLSM wordt naast een kostbaar collectief cultuurbezit ook een belangrijke drager van het centrumplan. Dat betekent dat het fysieke museum zich zeker ook in marketing en programmering richt op bezoekers aan het stadscentrum die de mogelijkheid genereren van extra winkel- en horeca-bezoek. Dit betekent dat er naast de opdracht van ontwikkeling van het 'Museum-Plus' automatisch ook een ontwikkelopgave ligt voor verkeersstromen in de directe omgeving. Voor deze ontwikkelopgave zijn in dit concept suggesties gedaan, ook al vallen de uitwerking en realisatie ervan buiten de kaders van dit voorstel.

Om bovenstaand doel van extra bezoekers aan het museum – en daarmee het centrum – te bereiken is gekozen voor een laagdrempelige museumformule met een hoge attractiewaarde; een zogenaamd familiemuseum. Dit is een levendig museum met een gevarieerd aanbod, waar samengestelde groepen van alle leeftijden en voorkeuren iets van hun gading vinden. Een familiemuseum munt uit in gastvrijheid, interactiviteit, beleving en verteltechniek en veronderstelt geen bijzondere voorkennis van het schoen- of leerproduct. Het is eerder een 'uitje' dan een educatief bezoek. De 'Plus'-functies versterken deze attractieve waarden.

De relatief hoge inrichtingskosten van zo'n familiemuseum (attracties, interactie, audiovisuele middelen, evenementenprogrammering, marketing-kosten) zijn binnen de gestelde financiële kaders alleen haalbaar door te kiezen voor een doelmatige renovatie en herbestemming van het voormalige gemeentehuis zonder architectonische ambities. De architectuur van de uitbreiding in de jaren '80 is destijds bescheiden gehouden om geen visuele concurrentie aan te gaan met het Kropholler ensemble. Er is toen voor gekozen om geen zichtwaarde toe te voegen.

Door deze visuele relatie van beide gebouwdelen te handhaven kan er met bescheiden middelen worden verbouwd, waardoor middelen overblijven voor de inrichting. Uiteraard wordt de verbouwing uitgevoerd met het oog op toegankelijkheid, duurzaamheid en intensief museaal gebruik. Het renoveren en herbestemmen van de het huidige gebouw is overigens al een 'statement' aan circulair bouwen met aanzienlijke milieuwinst.

Deze keus resulteert in een elementaire ontwerpschets van het toekomstig museumgebouw waarop twee onafhankelijke calculatiebureaus hebben begroot. Deze exercitie leidt tot een sluitend investeringsvoorstel, waarin tevens aanloop- proces- en verhuis-kosten zijn meegenomen. Ook de exploitatiebegroting is sluitend met een ruime bandbreedte voor tegenvallende kosten of populariteit. Er zijn geen voorschotten op toekomstige fondsen of sponsors ingecalculeerd. Wanneer er inkomsten uit die hoek komen – wat vanzelfsprekend de ambitie is – kunnen die voor 100% worden ingezet voor publieke activiteiten met verdere versterking van het museum tot gevolg.

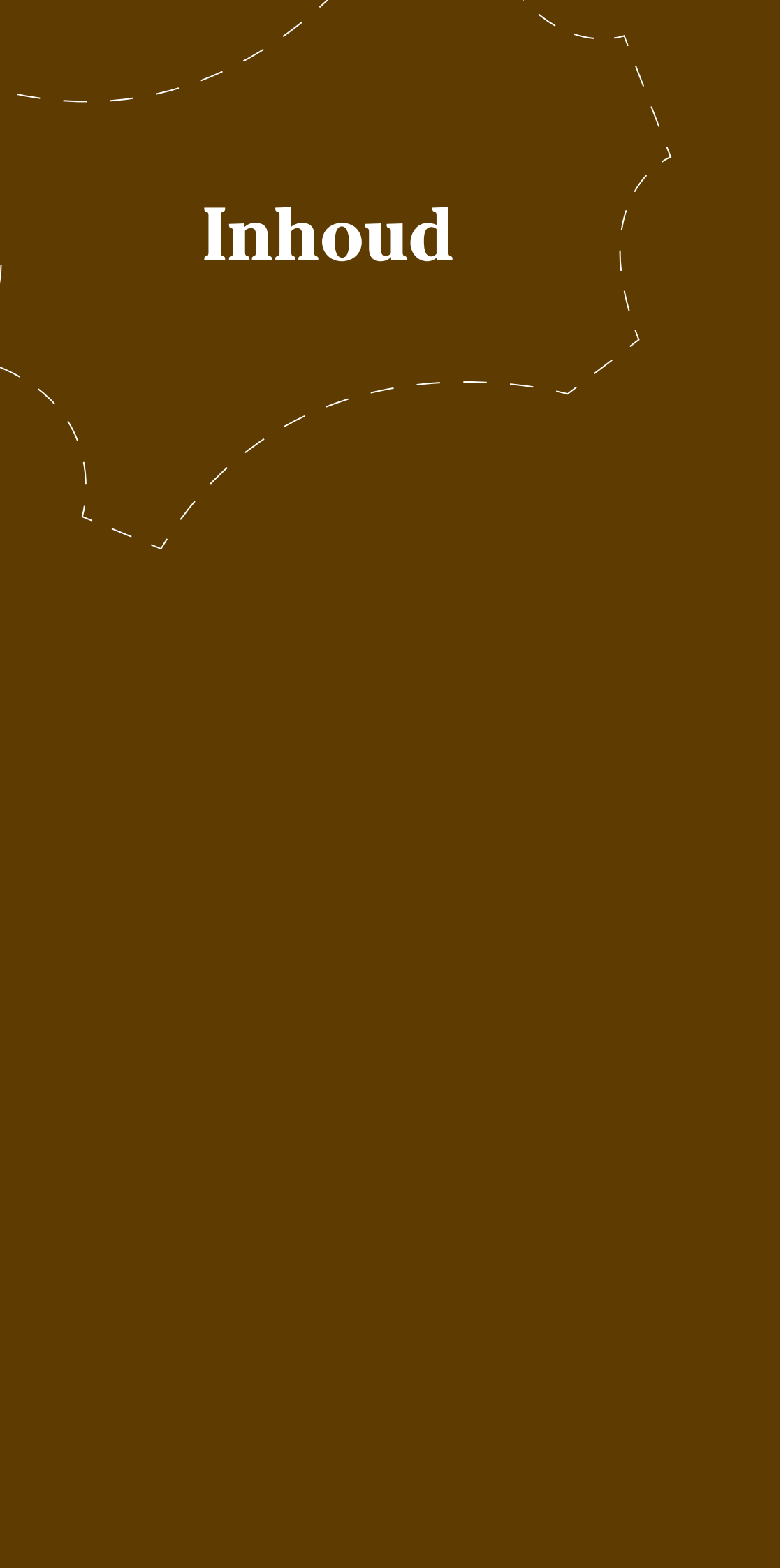
De binnenkant van het gebouw biedt na aanpassing ruimte aan drie museale zones die de thema's 'Ambacht & Techniek' - 'Het verhaal van de Langstraat' en 'Mode

en trends' verbeelden. Daarnaast zijn er twee ateliers voor workshops en onderwijs, een winkel, een stads-huiskamercafé en een kenniscentrum ingetekend. Winkel en café zijn zonder ticket te bezoeken. Ook de ateliers kunnen buiten openingstijden van het museum toegankelijk worden gemaakt.

Naast bovengenoemde ruimtes is er een exporuimte (ruim 300 m²) voorzien voor zakelijk gebruik. Deze ruimte is door het bedrijfsleven te benutten voor nader in te vullen gebruik. Denkbaar zijn een sociëteit, expo's, ontvangsten op niveau of lezingen. De basisuitrusting van deze ruimte is ingeprijsd, de feitelijke invulling wordt in samenwerking met het bedrijfsleven en opleidingsinstellingen ontwikkeld. Dit gebeurt tijdens de ontwerp- en uitwerkingsfase.

De inhoudelijke plannen zijn in samenspraak met de werkgroep van de gemeente ontwikkeld en voorgelegd aan de stuurgroep van de gemeente. Het klankbordoverleg - bestaande uit representanten van het NLSM, de 'Vrienden van het NLSM', SeLL en centrumondernemers – heeft waardevolle informatie en voor deze fase opgeleverd en ook voor de hierna volgende fase. Na verwerking van hun tips en adviezen hebben zij met overtuiging hun steun uitgesproken voor de plannen.

Het is de bedoeling om na het positieve raadsbesluit het complete ontwerp van de museale onderdelen en de Plusruimtes in samenspraak door te ontwikkelen. Op deze manier wordt het toekomstig museum echt het verhaal van Waalwijk.

Leeswijzer

Voor u ligt het ‘concept Museum-Plus’. In dit document wordt het concept van het te realiseren Schoenen en Leer Museum in het stadshart van Waalwijk gepresenteerd. De afbeeldingen zijn sfeerimpressies, die na de ontwerpfase uitgewerkt worden.

Management samenvatting	2
Leeswijzer	6
Museum Plus	8
Schoenen en Leer Museum	12
Familiemuseum	16
Doelgroepen	20
Beleving	30
Gebouw	32
Bereikbaarheid	66
Vrijwilligers	72
Investerings- & Exploitatiebegroting	78
Volgende stappen	80
Referentiemusea	82
Bijlagen	90

Museum Plus

8 | Concept Museum Plus

Museum Plus

De opdracht van de Gemeente Waalwijk is om het nieuwe Schoenen en Leer Museum meer te laten zijn dan een museum. Het Museum Plus maakt en onderhoudt actieve verbindingen met de samenleving en het bedrijfsleven in een museale omgeving met educatieve en zakelijke netwerkfaciliteiten. Hierbij spelen verleden, heden en toekomst van de leer- en schoenindustrie de hoofdrol.

Voor de verbindingen met de samenleving en het bedrijfsleven worden in het huidige plan de volgende voorzieningen getroffen;

- **een multifunctionele ruimte** voor 'plus'-activiteiten zoals bedrijfsexposities, vergaderingen, vakbeurzen en bijeenkomsten van en voor de leder- en schoenen branche.
- **een flexibele educatieve ruimte**, naar behoefte aan te passen aan verschillende onderwijsniveaus. Op maat gesneden educatieve programma's, in overleg met de docenten ontwikkeld, bieden scholen uit het primair en voortgezet onderwijs een mooie aanleiding voor een bezoek. MBO en HBO studenten van relevante opleidingen zoals de Dutch Shoe

9 | Museum plus

Academy, SintLucas, Avans Tilburg en ArtEZ- maar ook studenten mode en/of vormgeving - kunnen workshops volgen, het kenniscentrum bezoeken of zelf aan de slag in het maaklab. Voor de individuele bezoeker wordt een apart programma ontwikkeld dat zonder begeleiding uitgevoerd kan worden.

- **een Lab** waar ontwerpers, ambachtslieden en start-ups elkaar kunnen vinden en hun producten kunnen (laten) produceren en verkopen. Bezoekers kunnen het maakproces volgen en producten kopen of bestellen.
- **een kenniscentrum** bestaande uit een combinatie van documentatiecentrum en een studiecollectie waar ontwerpers, ambachtslieden, historici, juristen en andere geïnteresseerden op afspraak terecht kunnen voor onderzoeksdoeleinden.
- **een lunchcafé met vrolijk ogende kinderhoek.** Het horecagedeelte maakt deel uit van het gratis toegankelijke entreegebied en heeft een aantrekkelijk buitenterras. De horecafunctie wordt ingevuld door een later te kiezen – bij voorkeur lokale - horeca ondernemer.

Bij het ontwikkelproces van het 'concept Museum-Plus' zijn deelnemers betrokken die nauwe banden onderhouden met de regionale gemeenschap en/of het bedrijfsleven in de Langstraat.

De Plus-functie van het museum is een groei-module gebaseerd op maatschappelijk draagvlak die in samenspraak met de gemeente Waalwijk, het bedrijfsleven en representanten van de bevolking wordt gedefinieerd. Om dit draagvlak actief te stimuleren is een jaarlijkse financiële voorziening in de exploitatiebegroting opgenomen.

Huiskamer

Het entree gebied van het museum is gratis toegankelijk. Hier bevinden zich de balie waar een ticket gekocht kan worden voor de tentoonstellingsruimten, de toiletten en de garderobe maar het is tevens een plek waar je met je laptop terecht kan om een ochtend te werken of een zakelijk afspraak hebt. In het museumcafé geniet je van een met zorg gezet kopje koffie met een ‘gehakje’ of van een heerlijke lunch. In de winkel koop je een leuk aandenken of een schoenhebbedingetje voor een jarig familielid of een luxe leren tas; zojuist gemaakt door een jonge ontwerper in het maak lab. Buiten de reguliere openingstijden vinden bijeenkomsten en lezingen plaats. Zo wordt het museum een ontmoetingsplek waar iedereen zich thuis voelt.

Stadskern

Een aantrekkelijk museum trekt bezoekers aan uit een cirkel van ca. 100 km. of groter. Een museumbezoek is vaak ook een aanleiding voor een bezoek aan het stadscentrum. Een goed museum heeft dus een meerwaarde voor een stadscentrum: het betekent een impuls voor de centrum economie met detailhandel en horeca. Elders in dit voorstel zijn de infrastructurele

ideeën beschreven die nodig zijn om de bereikbaarheid van het museum en daarmee het stadscentrum te optimaliseren (NB: investeringen in de infra worden beschouwd als voor het openbaar gebied en zijn niet meegenomen in de bouwbegroting).

Schoenen en Leer Museum

12 | Concept Museum Plus

Schoenen en Leer Museum

Het Schoenen en Leer Museum bevat verschillende ruimtes die ieder een eigen doel, functie en sfeer hebben. De bezoeker komt binnen in een gratis toegankelijk entreegebied. Dit deel van het museum doet dienst als stadhuiskamer en ontmoetingsplaats voor de museumbezoeker en ook de inwoner van Waalwijk die even binnenloopt voor een praatje en een kopje koffie. Het betaalde deel van het museum is in drie grote thema's te verdelen die belicht worden vanuit het oogpunt van verleden, heden en toekomst. Op de begane grond bevindt zich de afdeling Ambacht en Techniek. Hier is aandacht voor het historische aspect van de vervaardiging van leer en schoenen, net zo goed als voor nieuwe productiemethodes en innovatieve materialen. De eerste etage is de plaats voor de mensen, bedrijven en gebeurtenissen die samen het verhaal van Waalwijk, de Langstraat en de leer- en schoenindustrie vertellen. De Schoenenhemel op de tweede etage is een paradijs voor de echte schoenliefhebber, met een schitterende semipermanente opstelling en ruimte voor prikkelende, tijdelijke tentoonstellingen.

13 | Schoenen en Leer Museum

Ambacht en Techniek

De benedenverdieping van het museum staat geheel in het teken van de leder- en schoenindustrie. Hier komen bezoekers van alles te weten over het looien en bewerken van leer en de vervaardiging van schoenen. Het proces staat centraal: van huid tot leer en van leest tot schoen. De ontwikkeling van ambacht tot industrie komt aan bod, net als de verschillende maakwijzen van leer en schoenen en de innovatie op het gebied van materialen en (duurzaam) produceren. Met indrukwekkende machines en verfijnd gereedschap wordt het proces stap voor stap verbeeld.

Lab en workshop

Het ambacht van schoenmaker en leerbewerker krijgt een prominente plaats in het Schoenen en Leer Museum. Het Lab is ingericht als een atelier, waar ontwerpers en ambachtslieden voor het oog van de museumbezoeker hun producten kunnen maken. De producten zijn tevens te koop in de museumwinkel. Het Lab is goed zichtbaar voor de bezoekers, maar vanwege de machines uitsluitend toegankelijk voor de ontwerpers en ambachtslieden.

De workshopruimte is een ruimte voor bezoekers. Hier kunnen zij verschillende types leer zien en voelen, zelf een schoen ontwerpen of in elkaar zetten. Deze werkplaats is ook te gebruiken als educatieve ruimte voor scholen en kan dan worden afgeschermd van het museumdeel.

Het verhaal van Waalwijk

Waalwijk en schoenen zijn nauw met elkaar verbonden. Waalwijk wordt beschouwd als het centrum van de Langstraat; het gebied waar in de tweede helft van de 19de eeuw de grootste leer- en schoenindustrie van Nederland ontstond. Op de eerste etage van het museum is uitgebreid aandacht voor de verwevenheid van leer- en schoenindustrie met het leven in de Langstraat. De streekgeschiedenis is de achtergrond voor persoonlijke verhalen van fabrieksdirecteuren, arbeiders en hun families. Bezoekers gaan begrijpen waarom juist hier de leder- en schoenindustrie tot grote bloei kon komen. Er is aandacht voor de sociale aspecten, zoals de vakbonden en de eerste staking bij van Schijndel. Over de rol van de katholieke kerk en het onderwijs. Voor logistiek: de halve zolenlijn, de haven en de latere focus op import en export. Hoe de bloeiperiodes van de

schoenenindustrie en de crises hun weerslag hadden. De grote vakbeurzen in 1925 en 1953. ‘Het verhaal van Waalwijk’ is een bloemlezing van kleine en grote historische gebeurtenissen, geïllustreerd met verrassende objecten en beelden.

Schoenenhemel

Op de bovenste etage krijgt de fantastische schoenencollectie van het museum feestelijk de ruimte. Geïnspireerd door wereldberoemde winkelatalages van warenhuizen als de Bijenkorf en Harrods, speelt de verbeelding hier een hoofdrol: een schoen zegt meer dan duizend woorden. Een schoen vertelt ons iets over een tijdperk, over cultuur, en ook over de smaak en ambities van de drager. In zorgvuldig opgebouwde wereldjes krijgen de schoenen een visuele context die het verhaal rond de schoenen verbeeldt. Van etnografisch schoeisel uit alle delen van de wereld tot elegante Chanel pumps uit de jaren dertig. Van schoenen gemaakt van exotische dierenhuiden tot lokaal gemaakte kinderschoenen. Over schoenen raken we nooit uitgepraat.

Tijdelijke tentoonstellingen

Een deel van de tweede etage is bestemd voor het houden van tijdelijke tentoonstellingen. Hier kan een breed scala aan tentoonstellingen met groot mediapotentieel worden geprogrammeerd. Daarbij wordt geput uit de rijke eigen collectie van het museum, aangevuld met bruiklenen van nationale en internationale verzamelingen. Te denken valt aan een kijkje in de schoenen- en accessoireskast van Olcay Gulsen, de in Waalwijk geboren en getogen ontwerper/oprichter van het kledingmerk Supertrash. Of een overzicht van de spannendste, hedendaagse Nederlandse schoenen en sneakerontwerpers.

In het atrium op de benedenverdieping is ruimte voor kleinere, tijdelijke tentoonstellingen. De multifunctionele plus-ruimte op de eerste etage kan ook gebruikt worden als expositieruimte.

In totaal beschikt het Museum Plus over 1340 m2 tentoonstellingsruimte (inclusief de educatieve workshopruimte) . Dat is bijna 200 m2 meer dan in het huidige NLSM, waar 1152 m2 beschikbaar is.

Familie museum

Familie museum

Het Schoenen en Leer Museum positioneert zich als vrolijk en vooral laagdrempelig Familie museum: een aantrekkelijke plek voor bezoekers van alle leeftijden. De brede samenstelling van de bezoekersgroep geeft een zeer goede ondersteuning aan het centrumplan: de grootste groep betalende centrumbezoekers. De bezoekers van het Familie museum gaan als groep, als vriendenclub of in familieverband op stap. Het faciliteren van het sociale aspect (met horeca en kindvoorziening) van het bezoek is daarom bijna net zo belangrijk is als het inhoudelijke verhaal en de presentatie van de collectie.

Jong en oud

Een familie museum is een plek waar verschillende generaties met elkaar beleven, leren en ontdekken. Iedereen vermaakt zich: grootouders, ouders én (klein-)kinderen! Er is aan kleuters, tieners én volwassenen gedacht. Het begrip Familie is ruim genomen en kan verschillende vormen aannemen. Een Familie kan een alleenstaande ouder met een puber en een vriendje of vriendinnetje zijn. Een familie kan ook bestaan

uit grootouders, ooms, tantes en (klein-)kinderen, of het is een samengesteld gezin met kinderen van heel uiteenlopende leeftijden. Ook een groep bezoekers in een touringcar geldt als familie. Kortom: het Familie museum is er voor jong en oud en elke samenstelling van mensen.

Voor elk wat wils

Interesses verschillen en de manier waarop mensen informatie tot zich willen nemen ook. De een leest graag teksten, de ander vindt het fijn om naar een gids te luisteren en een derde leert liever door iets te maken of uit te proberen. Sommige mensen zijn vooral geïnteresseerd in de werking van iets, anderen hebben meer belangstelling voor verhalen van mensen of voor esthetische ervaringen. Om al die verschillende interesses te bedienen, heeft iedere tentoonstellingsverdieping van het Schoenen en Leer Museum een eigen onderwerp, sfeer en beleving.

Samen op stap

De gouden regel is: wanneer de kinderen zich amuseren, hebben de ouders/begeleiders het ook

naar hun zin. Het is dus belangrijk dat kinderen als bezoekers serieus worden genomen. Informatie en activiteiten worden zó aangeboden dat volwassenen en kinderen ieder voor zich en samen plezier beleven. Niet alles hoeft voor iedereen te zijn, maar er is wel voor iedereen iets.

Duidelijk

In één oogopslag is duidelijk waar je bent en waar je heen gaat. Een overzichtelijke indeling van het gebouw en heldere bewegwijzering zijn essentiële ingrediënten voor een goede beleving. Goede uitleg bij de tentoonstellingen is daarom noodzaak, maar ook leuk.

Lage drempels

Een goed museum prikkelt om binnen te komen. Een vriendelijke ontvangst bij binnenkomst en gastvrije museummedewerkers werken drempelverlagend. De nadruk ligt daarbij op wat KAN: niet op wat NIET MAG. Bezoekers worden actief uitgenodigd om dingen te proberen, in laadjes te kijken en hun ervaringen te delen op 'social media'. Speciale programma's en

18 | Concept Museum Plus

faciliteiten voor bezoekers met visuele of gehoorbeperkingen zorgen ervoor dat ook deze groep bezoekers zich welkom voelt in het Schoenen en Leer museum.

Lage drempels zijn er ook in de letterlijke zin: het museum moet goed toegankelijk zijn voor rolstoelen, rollators en kinderwagens. Het is belangrijk om te zorgen voor brede doorgangen, een parkeerplek voor buggy's en een minimum aan drempels. De rolstoel route sluit naadloos aan op de reguliere museumroute en het museum heeft een ruime panoramalift.

Gastvrij

Families krijgen de ruimte in het Schoenen en Leer Museum: ruimte om te zitten, maar ook om te spelen. Het restaurant serveert betaalbare, kindvriendelijke gerechten zoals een boterham met pindakaas, maar ook rozijntjes en limonade. De aanwezigheid van kinderstoelen en een speelmogelijkheid maakt het voor ouders aantrekkelijk om in het museumcafé te blijven lunchen.

De toiletten zijn uiteraard schoon. Er is een ruim invalidentoilet, een verschoonplek voor baby's en

19 | Familiemuseum

zelfs een ouder-kind w.c., waar ouders hun kleine kinderen eenvoudiger kunnen helpen bij het toiletbezoek.

Niet te lang

De extra geïnteresseerde bezoeker kan gemakkelijk twee uur doorbrengen in het museum, zeker in combinatie met een bezoek aan het café. De bezoeker kan echter ook besluiten alleen de highlights te bekijken of zich op één van de thema's op de verschillende etages te focussen. Vervolgens trekt de bezoeker het centrum van Waalwijk in om te winkelen of een kijkje te nemen in de onlangs gerestaureerde Sint Jan de Doper kerk. Waalwijk heeft de bekende en ook bijzondere winkels.

Positionering

De positionering van het Schoenen en Leer Museum – de manier waarop het museum zich profileert ten opzichte van andere musea binnen het Nederlandse vrijetijdslandschap - is vergelijkbaar met het Spoorwegmuseum in Utrecht. Het Spoorwegmuseum heeft weliswaar een groter oppervlak dan het

Schoenen en Leer Museum, maar het 'gevoel' dat het bij de bezoeker oproept is gelijk: een open, leuk museum met een hoge 'doe-en-beleef' factor. Er zijn veel activiteiten, waardoor er ook veel redenen zijn voor een herhalingsbezoek. Enthousiaste recensies van bezoekers op 'social media', met name op Tripadvisor, wakkeren de interesse van andere potentiële bezoekers aan. Een goed aanbod van arrangementen met bestemmingen in de omgeving van het museum werkt daarbij in het voordeel. De Langstraat heeft die volop.

Om redenen van herkenbaarheid en eenvoud, die zo belangrijk zijn bij marketing, wordt het Schoenen en Leer Museum gepositioneerd als dé plek waar de bezoeker wordt ondergedompeld in een wereld van leerproductie, leerproducten en leerbewerking met de schoen als icoon. Herkenbaarheid van en identificatie met een iconisch voorbeeld draagt in belangrijke mate bij aan de naamsbekendheid van het museum. Treffende voorbeelden van dergelijke iconen zijn kaas (Gouda), glas (Leerdam), zilver (Schoonhoven) en textiel (Tilburg); schoenen en leer is Waalwijk.

Doelgroepen

Familie A uit Waalwijk
John (34) en Christine (32),
Michel (8), Emma (5) en Willem (3)

WAT Gezellig familie-uitje binnen de gemeente Waalwijk

WANNEER zondagmiddag

WAAR de afdelingen Ambacht en Techniek, Geschiedenis en Mode, knutselen in de educatie-ruimte en tot slot een drankje in het museumcafé bij de Speelhoek

Familie B uit Den Bosch
Heleen (46) met Samira (16)
en Agaath (16)

WAT Gezellig familie-uitje

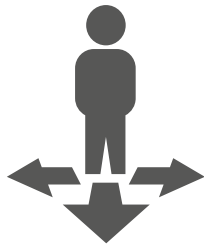
WANNEER zaterdag

WAAR de afdelingen Mode, Geschiedenis, Ambacht en Techniek. Aandenken kopen in de winkel, thee en een 'gehakje' in het café.

GEHOORD VIA

Michel is met zijn klas in het museum geweest en zijn enthousiasme over de krokodil werkt aanstekelijk op zijn broertje en zusje.

AANLEIDING OM TE GAAN

De krokodil natuurlijk! De speciale familiedag voor inwoners van Waalwijk is een extra stimulans.

DIT WAS LEUK!

Er is zoveel om te doen en aan te raken: dat maakt het leuk voor de kinderen, en dus ook voor ouders!

DIT IS MIJ BIJGEBLEVEN

De verbondenheid van Waalwijk met leer en schoenen. Je kent natuurlijk de verhalen van je ouders, maar als je het zelf ervaart is het veel indrukwekkender.

GOED VERHAAL

Waalwijker zijn, is iets om trots op te zijn!

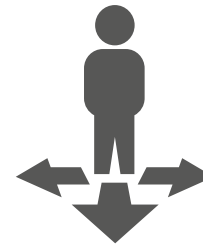
WE KOMEN TERUG WANT

In de schoolvakanties worden er kinderactiviteiten georganiseerd en het café heeft een leuke speelhoek waar de kinderen kunnen spelen zodat wij rustig iets kunnen drinken

GEHOORD VIA

Een enthousiaste recensie in het Algemeen Dagblad over de schoenenhemel.

AANLEIDING OM TE GAAN

We zijn alle drie dol op schoenen

DIT WAS LEUK!

Die hele rare schoenen-jungle met schoenen in de vorm van allerlei dieren!

DIT IS MIJ BIJGEBLEVEN

Wat is het veel werk om een schoen te maken! Nooit bij stilgestaan, maar je denkt er toch even anders over na als je dat in het echt gezien hebt.

GOED VERHAAL

Dat hakken eigenlijk voor mannen bedoeld waren – dat moet mijn vader horen

WE KOMEN TERUG WANT

Er komt een tentoonstelling met de tassen, schoenen en accessoires van Olcay Gülsen van Supertrash en een hele vette sneaker-tentoonstelling!

Familie C uit Heusden
Henk (66) en Mary (65)
met Carla (11) en Miguel (9)

WAT Kinderactiviteiten in de herfstvakantie

WANNEER woensdagmiddag

WAAR Educatieruimte en de afdelingen
Ambacht en Techniek, Geschiedenis
en Mode. Rondkijken in de winkel, een
broodje eten in het café.

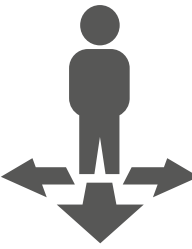
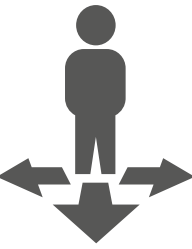

Vriendinnengroep uit Tilburg
Marjan, Ghislaine, Eva, Jeanette
en Bea (57 - 63)

WAT Vriendinnenuitje

WANNEER vrijdagmiddag

WAAR afdelingen Ambacht en Techniek,
Mode, Geschiedenis. Cadeautjes kopen
in de winkel. Borrelen in het café

											
GEHOORD VIA	AANLEIDING OM TE GAAN	DIT WAS LEUK!	DIT IS MIJ BIJGEBLEVEN	GOED VERHAAL	WE KOMEN TERUG WANT	GEHOORD VIA	AANLEIDING OM TE GAAN	DIT WAS LEUK!	DIT IS MIJ BIJGEBLEVEN	GOED VERHAAL	WE KOMEN TERUG WANT
Mijn vriendin Lisette is hier vrijwilliger. Zij zei dat het echt een leuk museum is om met onze kleinkinderen naar toe te gaan.	Carla en Miguel logeren bij ons en dit is een leuk alternatief voor de Efteling.	De gidsen weten veel over de techniek en kunnen boeiend vertellen over het werk in de looierij en schoenfabriek. Miguel vond het heel stoer dat hij een machine aan mocht zetten.	De verhalen van de mensen die het allemaal meegemaakt hebben, dat vond ik echt bijzonder.	De spullen die in de winkel verkocht worden, zijn in het museum gemaakt.	Ik had eigenlijk nog wel wat langer bij de schoenententoonstelling willen kijken.	Vorige maand waren we in het Textielmuseum en toen zagen we de folder van het Schoen en Leer Museum liggen.	We hebben elke maand een cultureel vriendinnenuitje. De ene keer gaan we naar een museum, de andere keer naar de bioscoop of het theater. En even na kletsen met een glaasje wijn natuurlijk!	Al die schoenen, ongelooflijk veel! Je wordt er zo hebberig van, we zijn meteen nog even gaan shoppen na afloop ?	Die piepkleine Chinese schoentjes – prachtig om te zien, maar wat een vreselijk gebruik.	Ik heb hier dezelfde schoenen gezien die ik in mijn jeugd droeg. Ik had er maanden voor gespaard om ze te kunnen kopen. Zo herkenbaar!	We hebben een topdag gehad en er zijn hele leuke winkels in de omgeving.

Jongeren uit Rotterdam Zelda (23), Max (25) en Francesca (21)

WAT chillen met vrienden

WANNEER zondag

WAAR Rondkijken in de winkel. Afdelingen Ambacht en Techniek, Mode, Geschiedenis. Drankje en bitterballen in het café.

Schoolklas 5/6 van basisschool De Okkernoot uit Kaatsheuvel, 23 kinderen tussen 7 en 9 jaar oud met juf Marcella (41)

WAT Basisonderwijs programma

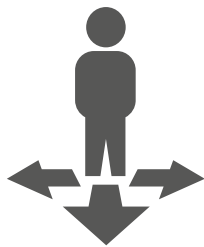
WANNEER dinsdag

WAAR Educatieruimte, afdelingen Mode, Ambacht en Techniek.

GEHOORD VIA

De facebook pagina van CJP.

AANLEIDING OM TE GAAN

De sneakertentoonstelling en de mogelijkheid om zelf een sneaker te ontwerpen. Vet!

DIT WAS LEUK!

In het atelier zijn echte schoenontwerpers aan het werk, echt tof om te zien.

DIT IS MIJ BIJGEBLEVEN

Het café is heel mooi ingericht. Ik wil thuis ook zo'n kroko print op de muur!

GOED VERHAAL

Mooie combinatie van onderwerpen en presentaties – voor elk wat wils.

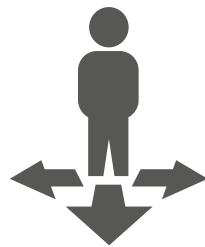
WE KOMEN TERUG WANT

Er is een kenniscentrum dat doordeweeks open is: daar kan ik onderzoek doen voor mijn eindscriptie.

GEHOORD VIA

Een e-mail van de museum educator aan de activiteiten coördinator van school.

AANLEIDING OM TE GAAN

Het past in het thema 'maken en doen' en het gaat natuurlijk over Waalwijk.

DIT WAS LEUK!

De kinderen kunnen hun eigen favoriete schoen bedenken.

DIT IS MIJ BIJGEBLEVEN

Alle verschillende dierenhuiden: sommige kinderen vonden het een beetje griezelig maar iedereen wilde voelen aan de krokodil!

GOED VERHAAL

Door de combinatie van techniek en fantasie neem je kinderen echt mee in het verhaal.

WE KOMEN TERUG WANT

Zo'n museum is echt een aanwinst voor Waalwijk en er zijn nog tal van onderwerpen die we mee kunnen nemen in ons lesprogramma.

Georganiseerd uitje, busreis met circa. 50 ouderen, leeftijd 70 jaar en ouder, Gelderland

WAT Dagtrip touroperator

WANNEER donderdag

WAAR afdelingen Ambacht en Techniek, Geschiedenis, Mode. Koffie en lunch in het café.

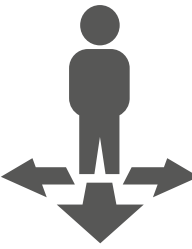
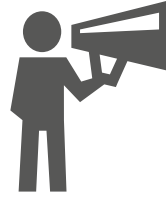
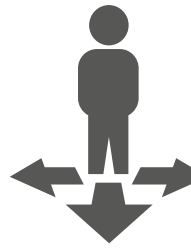

PLUS-gebruiker – plus ruimtes: ontvangst, club, presentatie

WAT Avondontvangst

WANNEER donderdagavond

WAAR Multifunctionele ruimte

					
GEHOORD VIA	AANLEIDING OM TE GAAN	DIT WAS LEUK!	DIT IS MIJ BIJGEBLEVEN	GOED VERHAAL	WE KOMEN TERUG WANT
Het magazine van de ouderenbond.	Tien jaar geleden was ik al eens in het museum en nu las ik dat het museum helemaal vernieuwd is. Mijn man en ik hadden een schoenenwinkel, dan blijft het je toch interesseren.	Het hele productieproces van de schoen wordt uitgelegd, heel leerzaam.	Die schoenenwinkel uit de jaren vijftig – bij ons was het natuurlijk anders maar ik herkende toch veel.	Goed dat er zoveel echte machines en gereedschappen te zien zijn, en dat je echte mensen aan het woord hoort. En de lunch was heel goed verzorgd.	Met zo’n busreis kan je niet alles in je eigen tempo doen en ik denk dat mijn vriendin Els dit ook een enig museum zal vinden.
					
GEHOORD VIA	AANLEIDING OM TE GAAN	DIT WAS LEUK!	DIT IS MIJ BIJGEBLEVEN	GOED VERHAAL	WE KOMEN TERUG WANT
De SeLL.	We wilden een bijzondere plek voor deze presentatie.	Het uitzicht vanuit de presentatieruimte op het atrium van het Museum	Bijzonder om in deze ambiance, waar heden en verleden elkaar ontmoeten, over onze toekomst na te denken.	Je voelt dat je in het hart van Waalwijk zit, letterlijk en figuurlijk.	Dit is een unieke plek voor speciale gelegenheden met goede faciliteiten. Uitstekend georganiseerde bijeenkomst.

Studenten – LAB en kenniscentrum

WAT Excursie

WANNEER dinsdag

WAAR Educatie ruimte, Kenniscentrum, Lab.

**Workshop leerbewerking vrijdag
11:00 – 15:00: 8 deelnemers
tussen de 20 en de 60, ontvangst in
educatieve ruimte/workshop, lunch
in café, technieken in atelier/LAB**

WAT Workshop

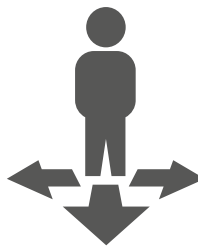
WANNEER vrijdag

WAAR Educatie ruimte, café, Lab

GEHOORD VIA

De opleiding.

**AANLEIDING
OM TE GAAN**

Het is onderdeel
van het vak
technieken.

DIT WAS LEUK!

Grappig dat
machines zo
weinig veranderd
zijn in de
afgelopen eeuw.
Maar ook cool dat
er aandacht is
voor 3D printers
en robotica.

**DIT IS MIJ
BIJGEBLEVEN**

Bizar, die
geitenhoeven
als schoenen –
supervet – en
ook alle vreemde
soorten schoenen
van over de hele
wereld.

GOED VERHAAL

Je vindt hier écht
alles wat je maar
wilt weten over
schoenen en leer

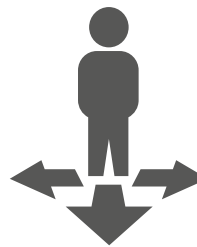
**WE KOMEN
TERUG WANT**

Ik wil graag
nog meer foto's
maken voor mijn
schoolopdracht.

GEHOORD VIA

Vrienden wezen
me op de
website van het
museum

**AANLEIDING
OM TE GAAN**

Altijd al eens
met leer willen
werken en dit is
nog een leuke
plek ook.

DIT WAS LEUK!

Behalve de
techniek leer je
ook meer over
de achtergrond
van het product.

**DIT IS MIJ
BIJGEBLEVEN**

De kennis en
kunde van de
cursusleider was
indrukwekkend.
Sympathieke
vrouw!

GOED VERHAAL

Je kan zoveel
meer met leer
dan alleen
schoenen
maken.

**WE KOMEN
TERUG WANT**

Er is ook nog een
vervolgcurcus.

Beleving

Beleving

In essentie is een museum een instituut dat zich bezighoudt met het verzamelen, bewaren en tonen van collectie en het delen van kennis. Vroeger was het voor een museum voldoende om de collectie en de kennis netjes naast elkaar te tonen in een vitrine met een tekstbord. De tijden zijn echter veranderd. Dankzij het internet is kennis altijd en overal beschikbaar, voor iedereen. Het museum wordt niet langer primair als kennisinstituut bezocht maar als vrijetijdsbestemming. Mensen hebben steeds minder vrije tijd en om die in te mogen vullen moeten musea concurreren met tal van andere mogelijkheden: pretparken, bioscopen, winkels en dinershow's. Dat betekent dat er meer middelen ingezet moeten worden om bezoekers te verleiden naar het museum te komen.

echte voorwerpen en echte verhalen. De manier waarop je die verhalen vertelt, maakt het verschil. Mensen willen graag nieuwe dingen meemaken en ontdekken. En dat doen ze het liefst met hun vrienden en familie. Door de beleving centraal te stellen, wordt een museum een unieke plek. Een plek waar mensen iets leren door het te ervaren, waar bezoekers samen herinneringen maken.

Het begint vanuit de inhoud: de verhalen en objecten zijn de basis voor de tentoonstelling. Daaruit wordt een ruimtelijke ervaring gecreëerd die verwondert. De collectie is één van de middelen waarmee de verhalen verteld worden. Foto's, films en geluid kunnen deze ervaringen ondersteunen. Interactieve en verrassende presentaties combineren grote verhalen en gebaren met verdieping.

Schoenen en de turbulente geschiedenis van de Langstraat ('goede tijden, slechte tijden') zijn uitstekende onderwerpen voor beleving. Enerzijds, omdat het onderwerp schoenen dichtbij de mensen staat, anderzijds omdat de geschiedenis van de leer- en schoenindustrie tot de verbeelding spreekt. In het investeringsbegroting is rekening gehouden met de aanschaf van geavanceerde mediatechnologie. In een volgend ontwerpstadium wordt inzichtelijk gemaakt welke avontuurlijke verhalen er uitgebeeld gaan worden en welke middelen daarvoor zullen worden aangewend.

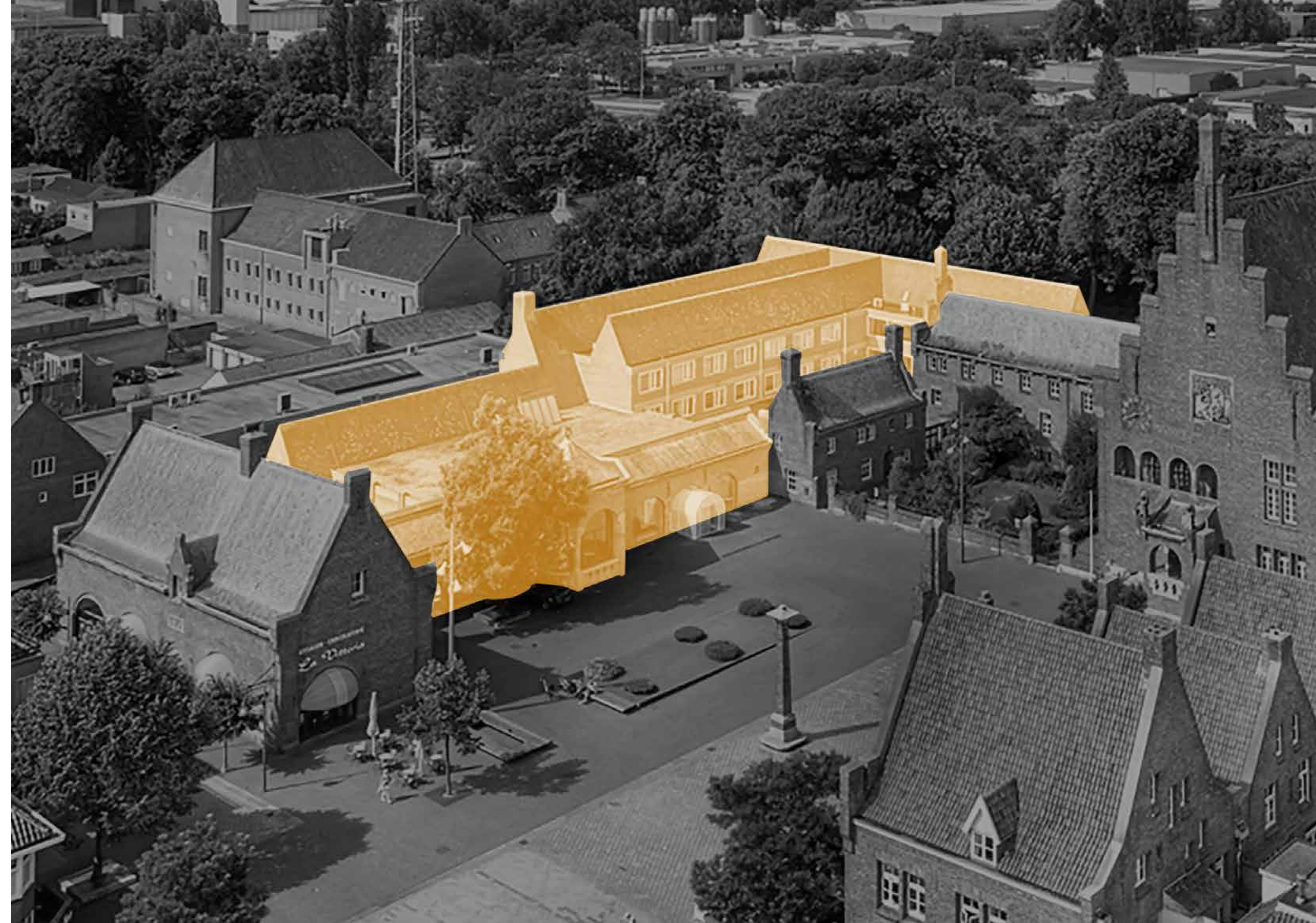
Gebouw

Gebouw

De gevel van het toekomstig museumgebouw maakt deel uit van het monumentale Kropholler ensemble. De rest van het pand is in de tweede helft van de jaren 1980 achter deze gevel aangebouwd en tot 2010 gebruikt als gemeentehuis. Gegeven de monumentale omgeving - en de daarmee samenhangende beperkingen aangaande ingrepen of wijzigingen - is 'concurreren' met de bestaande architectuur van Kropholler geen optie. Het beschikbare budget van 9,9 mln. voor gebouw en inrichting tezamen, is niet toereikend voor architectonische nieuwbouw met een optimale, museale inrichting.

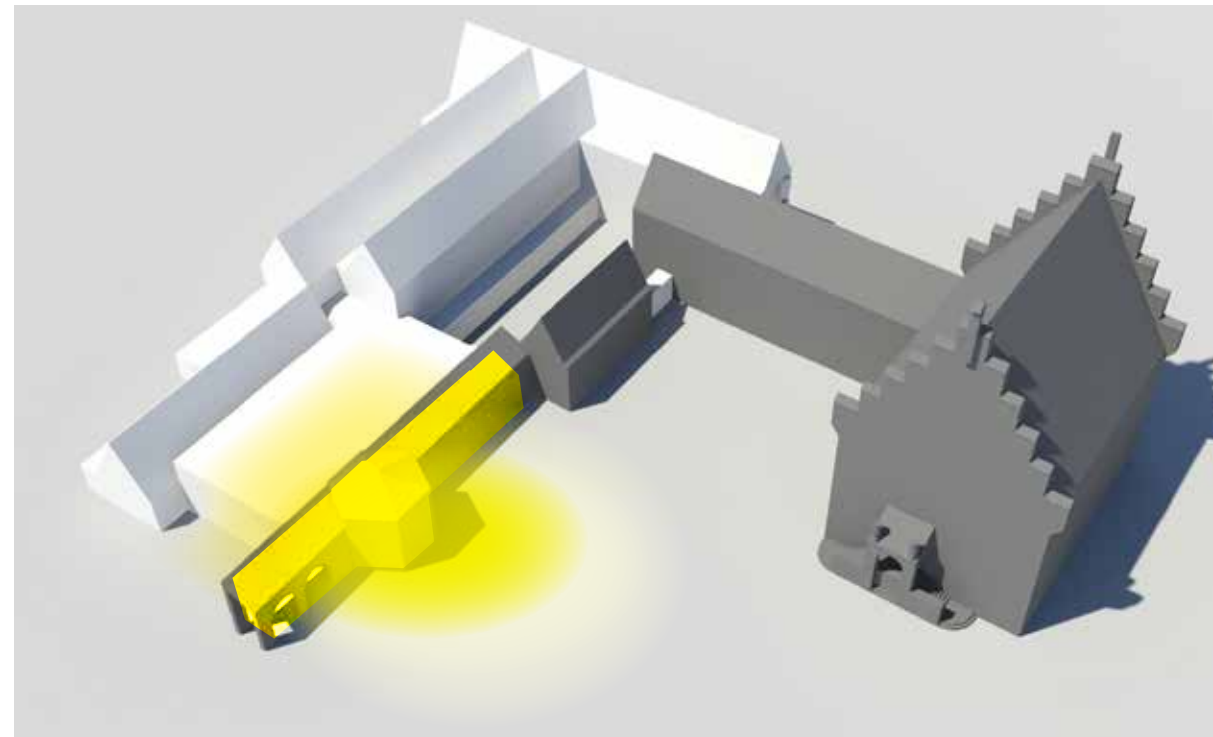
Om die reden wordt uitgegaan van effectieve renovatie van de bestaande bouw en herbestemming naar een museale functie. Het resultaat daarvan is een goed functionerend publiek gebouw, dat zijn bescheidenheid in de monumentale omgeving behoudt. Het terugbrengen van de façade naar de oorspronkelijke vorm hoort daarbij. De halfronde uitbouw in de kleur 'wet blue' wordt verwijderd.

Aanpassingen gebouw

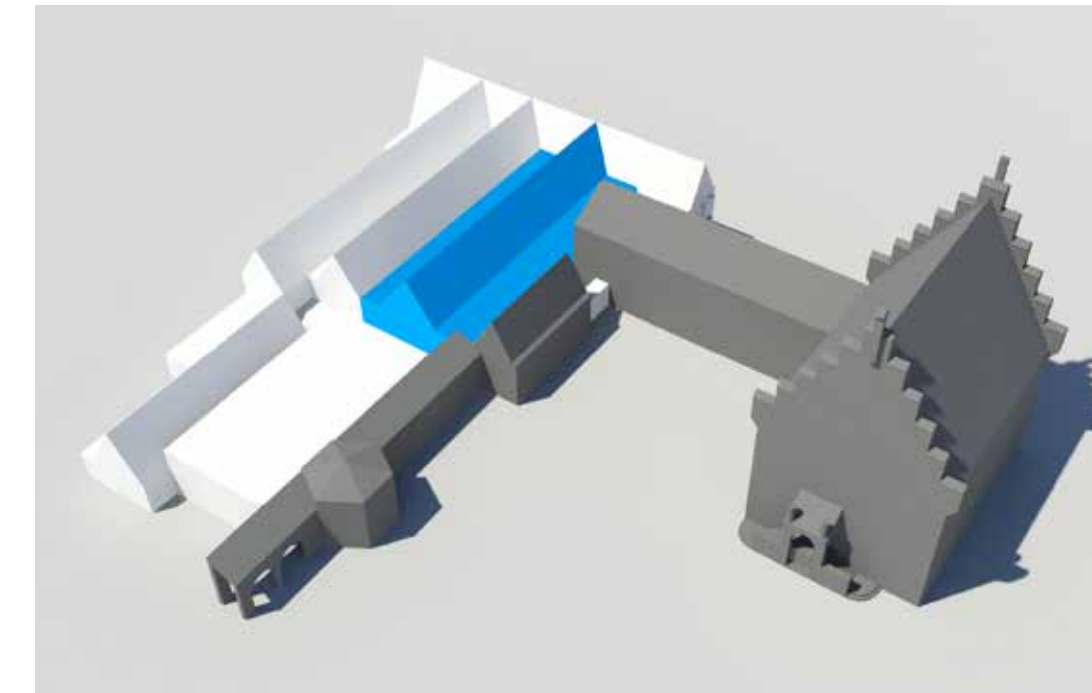
Gevel

De gevel van het Kropholler ensemble wordt teruggebracht naar de oorspronkelijke staat. In de voormalige muziekkapel en aansluitende galerij komt een horecagedeelte met een speelhoek. Dit zorgt voor een levendige uitstraling richting Raadhuisplein.

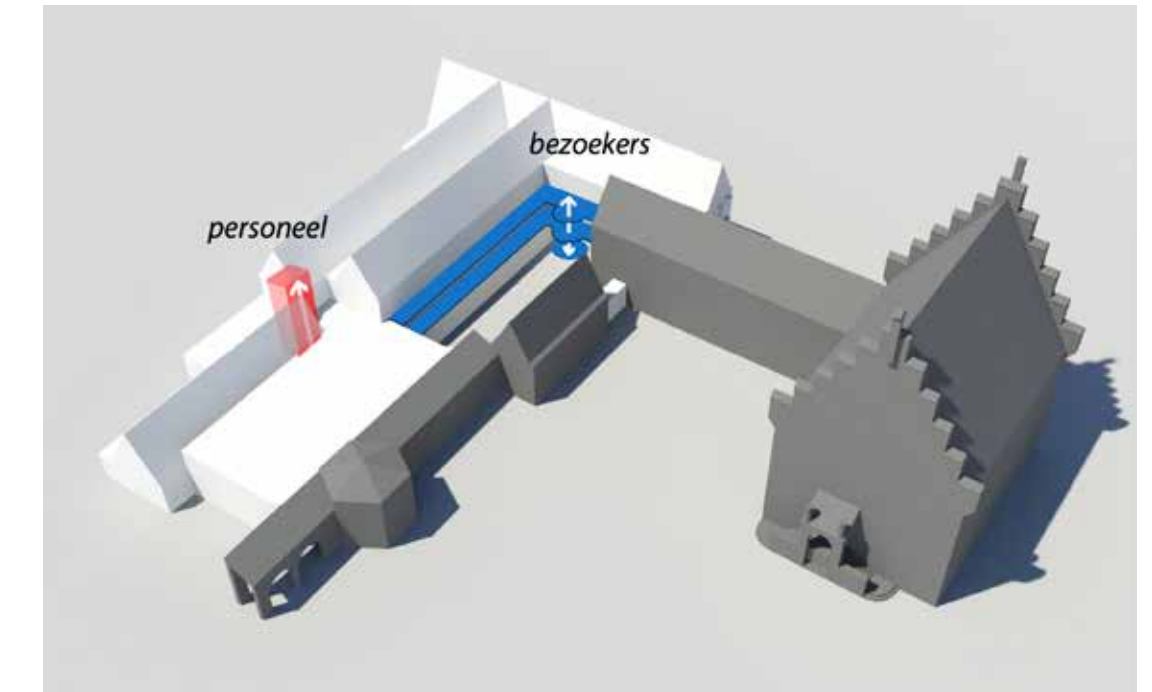
Overkapping

Het binnenplein van het voormalige gemeentehuis krijgt een glazen overkapping. In die overkapping wordt de puntdakstructuur van de rest van het complex doorgezet. Het lichte en ruime atrium dat zo ontstaat, verbindt de tentoonstellingsverdiepingen. Galerijen op de eerste en tweede verdieping bieden uitzicht op het transparant overkapte binnenplein.

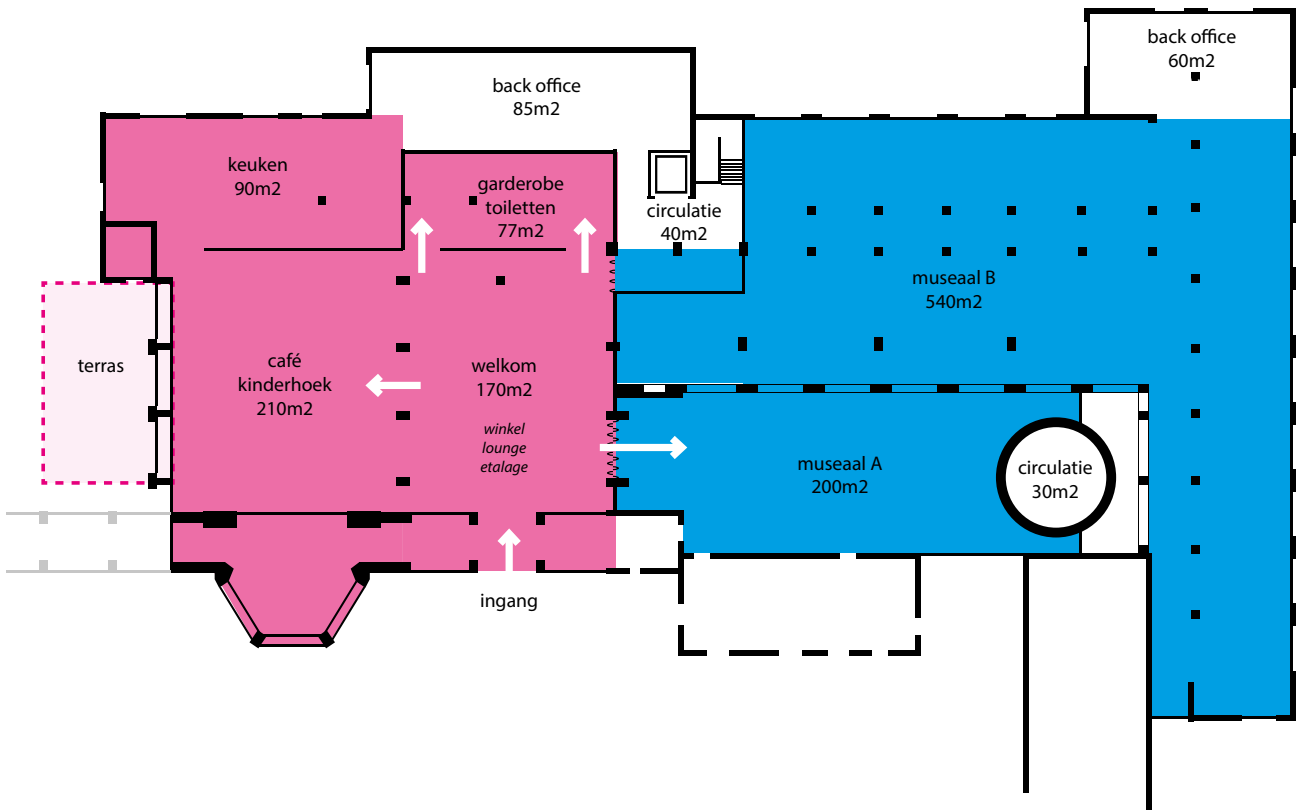
Trappen en lift

In het atrium komen een monumentale trap en een lift voor de bezoekers van het museum en de multifunctionele ruimte. De bestaande trap en lift zijn alleen toegankelijk voor het personeel en kunnen worden gebruikt als nooduitgang.

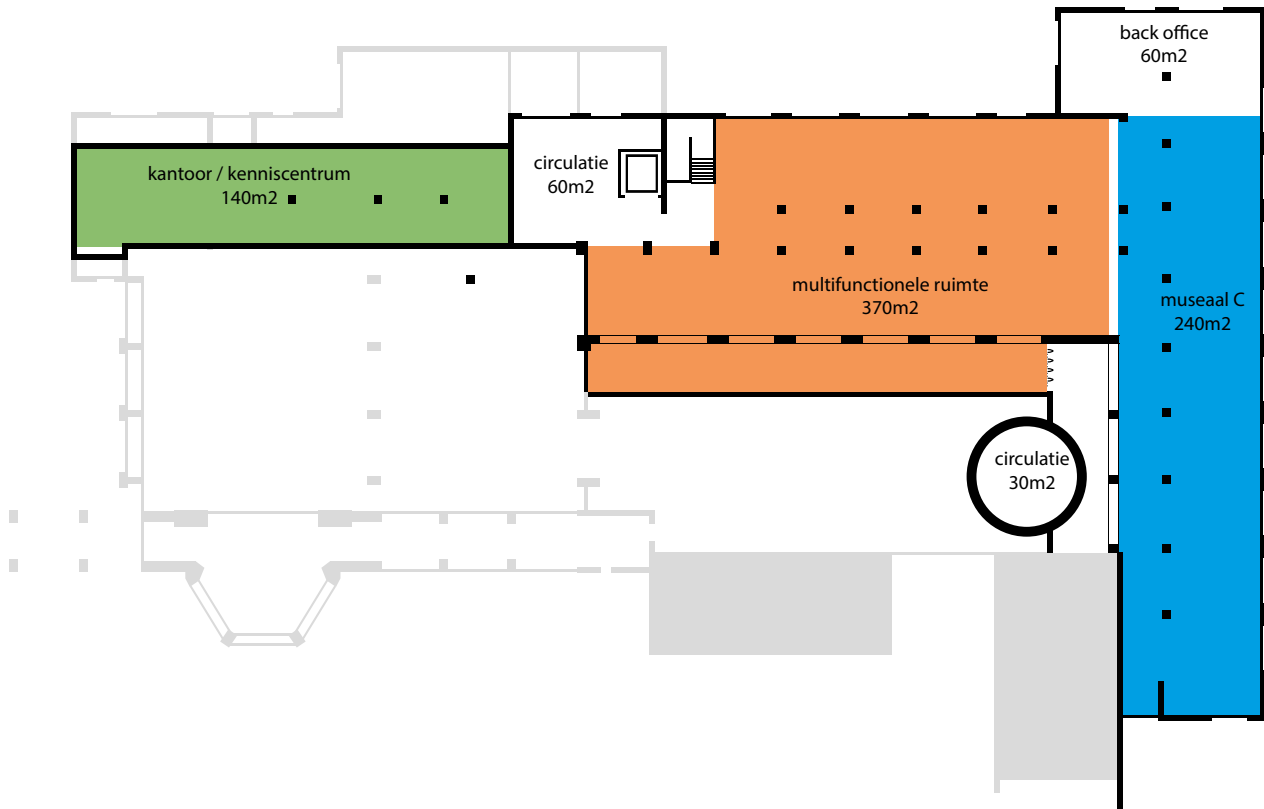
Begane grond

2
1
0 ± 1600 m2

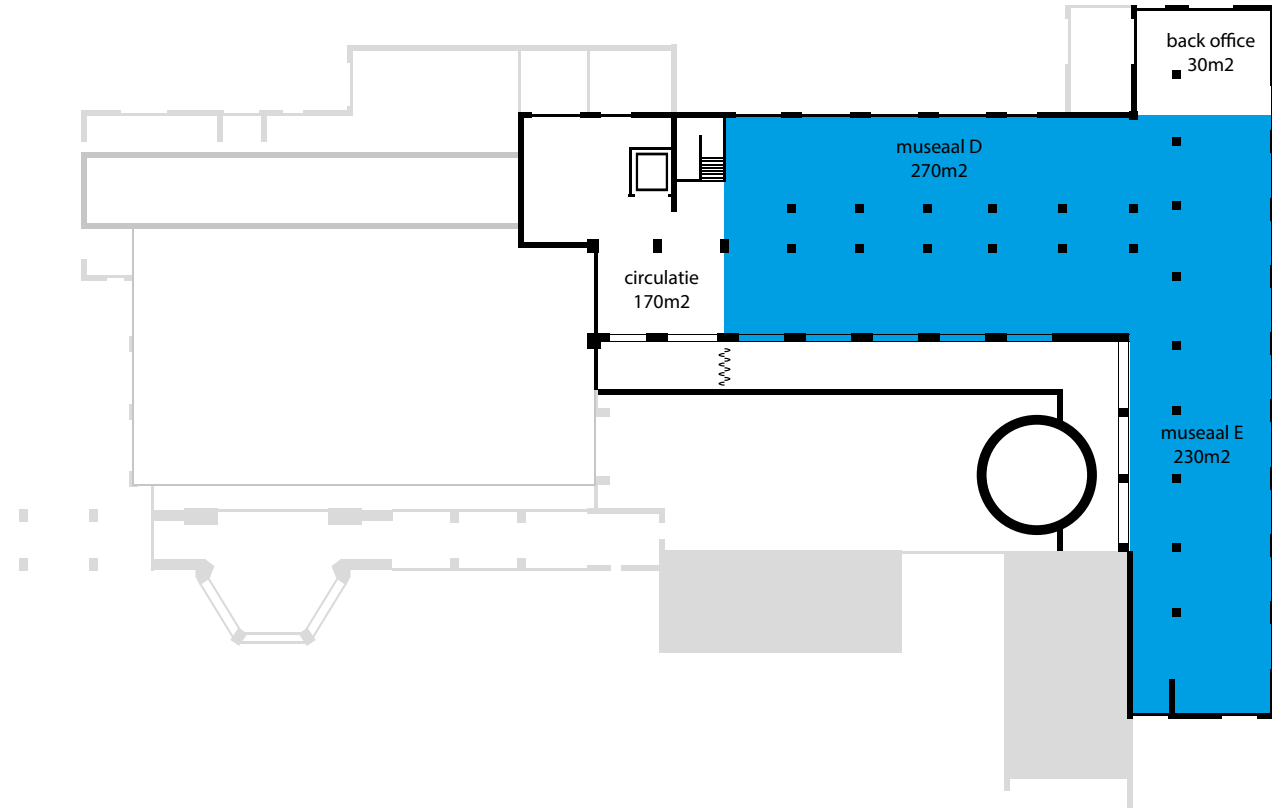
1e verdieping

2
1 ± 870 m2
0

2e verdieping

2 ± 700 m2
1
0

Oppervlaktes (m2)

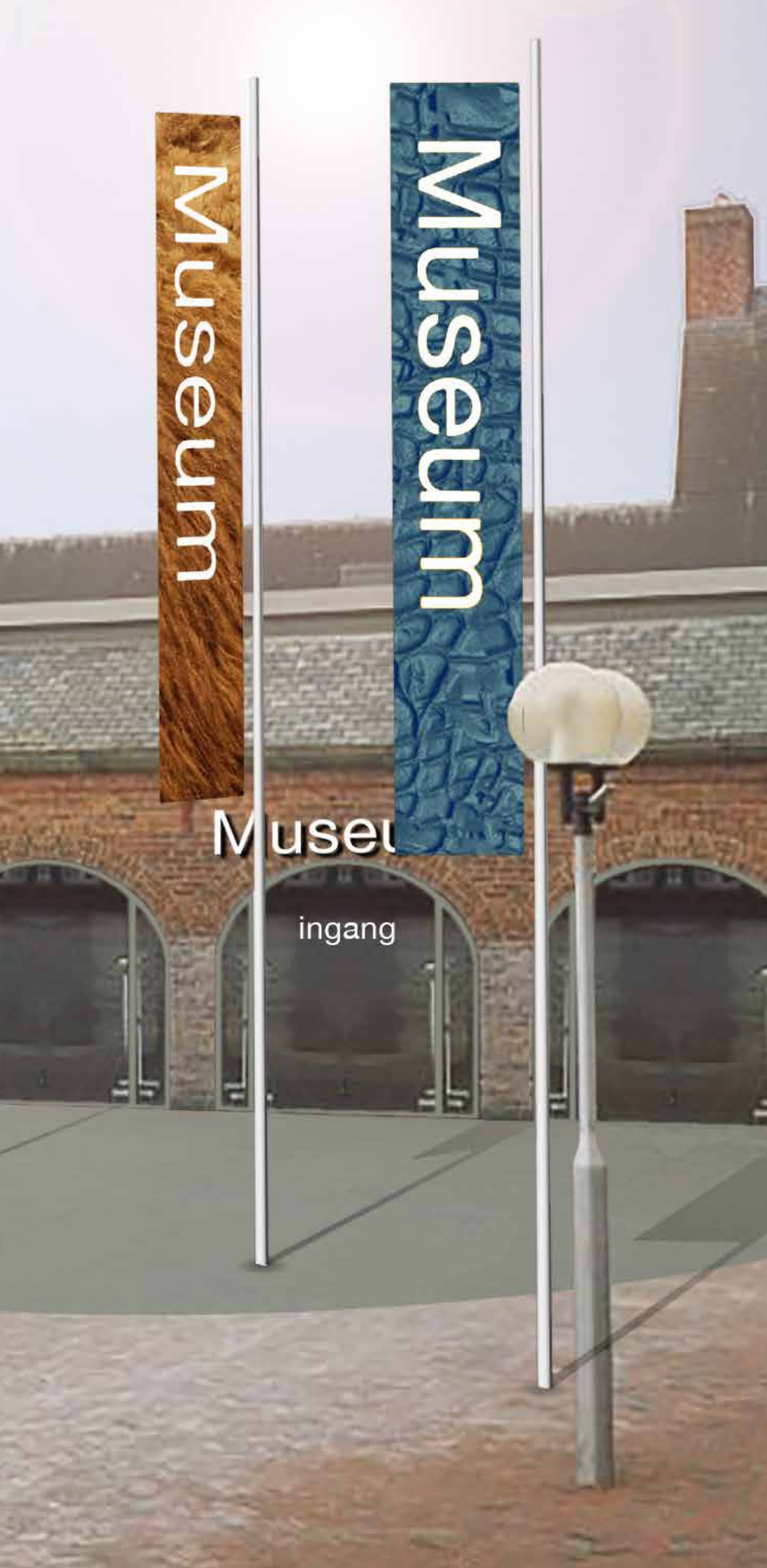
	Nieuw	Bestaand NLSM
Vrije entree		
entree / winkel	170	60
garderobe / toiletten	77	
café (kinderhoek)	210	160
keuken	90	
Museaal		
expo	1210	1152
lab	100	
educatie	130	
Evenement		
conference	370	
Staf		
office	140	240
back office / opslag	235	100
Depot		
circulatieruitme	0	500

Buitenaanzicht

Als hiervoor aangegeven wordt gekozen voor het handhaven van de oorspronkelijke architectuur van het voormalige gemeentehuis (ontwerp 1984).

De vlaggenstokken en belettering zijn een impressie om het museum en de ingang meer aandacht te geven. Ook verlichting speelt hierbij een rol. Met deze impressie is rekening gehouden met de beperkingen van de monumentale omgeving. Een (landschaps-) architect zal het accentueren van de ingang van het museum verder verantwoord gaan uitwerken.

Van belang is om op te merken dat het museum geen toevallige 'aanloop'-locatie is. De bezoekers komen erop af via de marketing, niet vanwege een groot (en kostbaar) architectonisch gebaar. Dat betekent dat de marketing goed op orde moet zijn. Daarom is hiervoor in de exploitatiebegroting structureel een aanzienlijk budget gereserveerd.

Entreegebied

Bezoekers komen binnen in een ruime welkomstruimte. Aan de linkerkant is de doorgang naar het café; aan de rechterkant bevindt zich het museum. Achterin de welkomstruimte zijn de toiletten en garderobe gesitueerd. Bij de balie kunnen entreebewijzen en artikelen uit de museumwinkel worden afgerekend.

Voor de verkoop van winkelartikelen wordt de formule van de Kijkshop geïmiteerd. Kopers kunnen de producten van alle kanten bekijken en er wordt eenvoudig en kosten besparend afgerekend aan de balie.

Café

Het café is een prettige plek voor een lekker heerlijk koffie of een gezellige lunch. Vanuit het café en de lunchroom kan ook de catering verzorgd worden voor bijvoorbeeld (zakelijke) evenementen in de daar voor bestemde conferentie-faciliteit op de eerste verdieping.

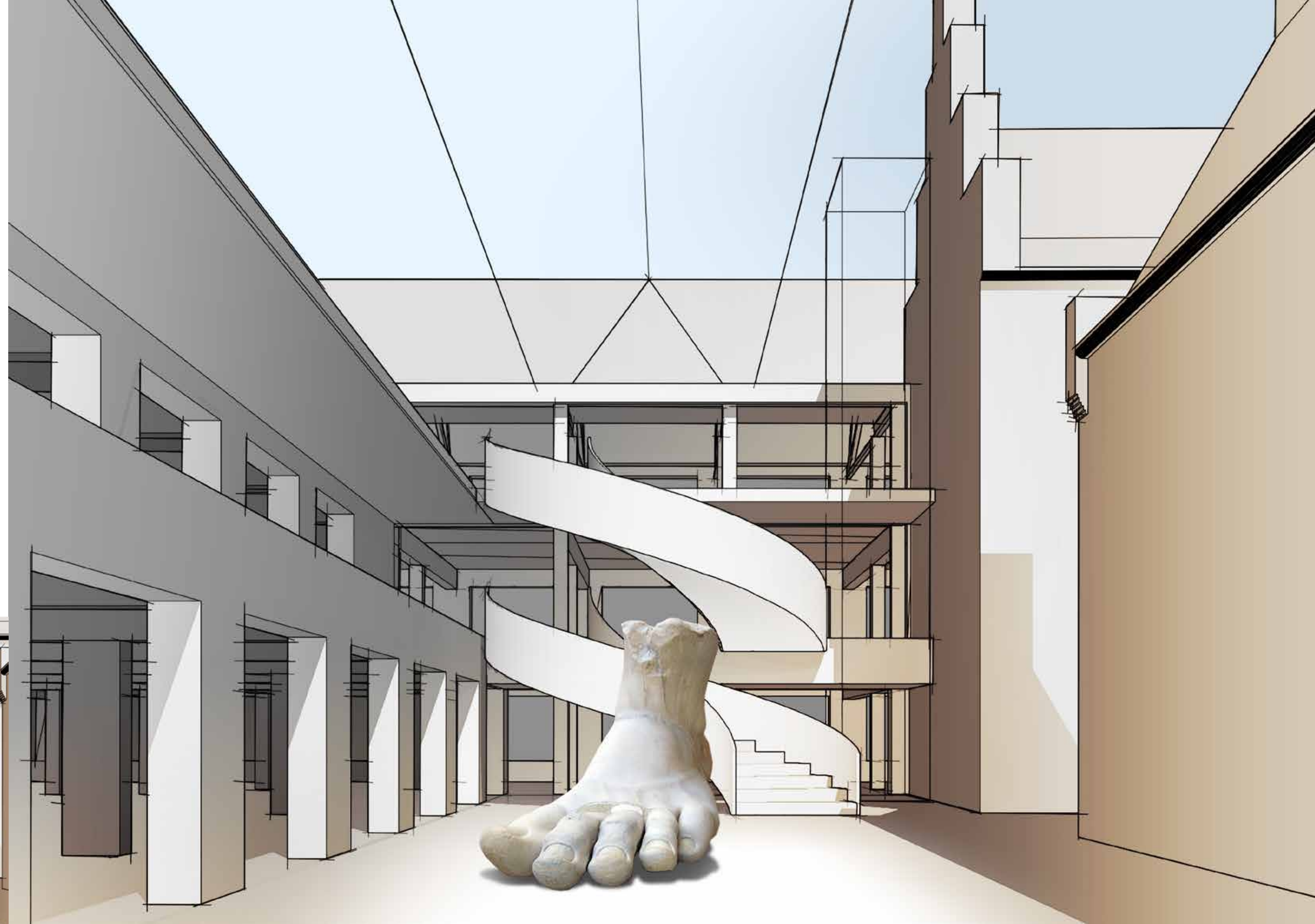
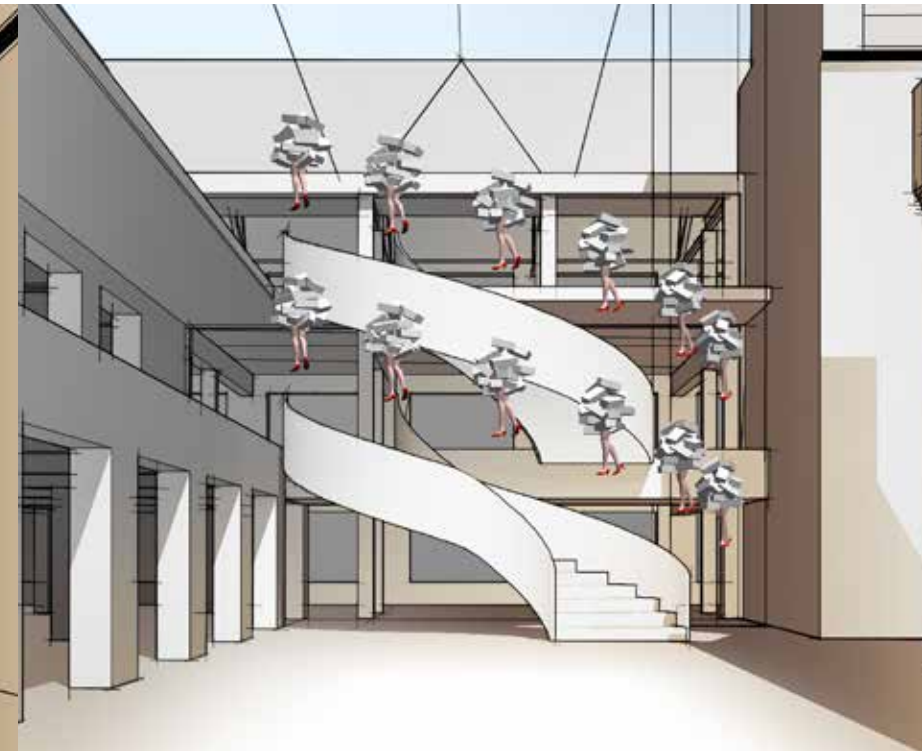
Naast het café is in de voormalige muziekkapel een kinderspeelhoek bedacht. Mede hierdoor wordt de levendigheid in het gebouw ook buiten zichtbaar.

Atrium

De overdekte binnenplaats – het atrium – is het begin van het museumbezoek. De iconische trap verbindt de verdiepingen met elkaar. Naast de trap is een ruime, panoramische lift gepositioneerd.

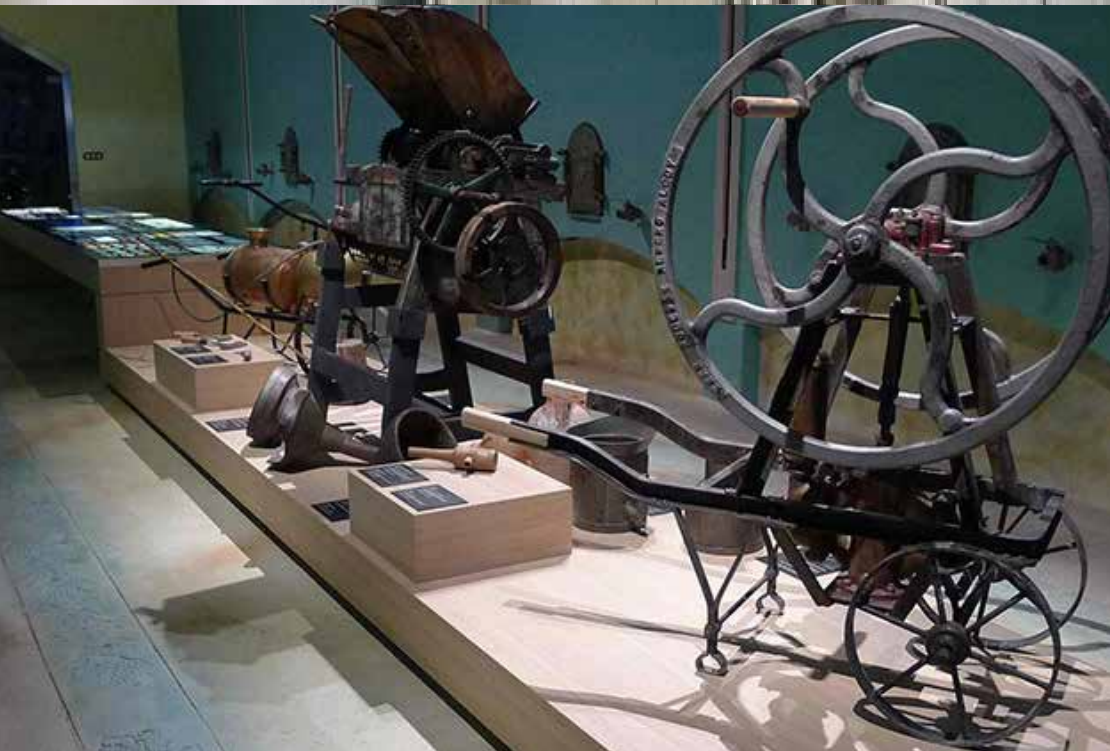
In het atrium wordt een kunstwerk geïnstalleerd. Deze installatie is een knipoog naar de thema's van het museum en levert een instant-foto-moment op voor de bezoekers. Het atrium kan ook gebruikt worden voor het houden van feesten, recepties en/of tijdelijke tentoonstellingen.

Ambacht en Techniek

Verleden, heden en toekomst komen hier bij elkaar. Machines, materialen en gereedschappen staan hier centraal. Het proces van leerlooien en schoenmaken wordt stap voor stap uitgelegd, met aandacht voor de belangrijkste historische ontwikkelingen, maar ook voor moderne technieken zoals 3D printen.

De bezoekers beleven met multimediale technieken hoe het vroeger was, terwijl zij oog in oog staan met de techniek.

Lab

Het Lab is een hedendaagse werkplaats die in gebruik is tijdens de openingsuren. Het Lab biedt werkruimte aan vrijwilligers en studenten die het ambacht beheersen. Tevens kunnen er werkplekken gehuurd worden door startups.

Bezoekers zien direct bij binnenkomst dat de kennis en kunde levend zijn. Producten die – al dan niet in opdracht van bezoekers – in het Lab gemaakt worden, kunnen in de winkel verkocht worden.

Educatieve ruimte

In deze ruimte worden scholieren en studenten ontvangen voor educatieve workshops. Voor recreatieve bezoekers(-groepen) zijn verschillende workshop pakketten voor handen, waarbij ze kunnen ervaren wat de leder- en schoenambachten inhouden. De educatieve ruimte fungeert tevens als een open depot en fungeert zodoende als een verlengstuk van de tentoonstelling. Wanneer de ruimte nodig is als specifieke leer- en werkruimte, kan deze worden afgesloten voor overige publiek.

Het verhaal van de Langstraat

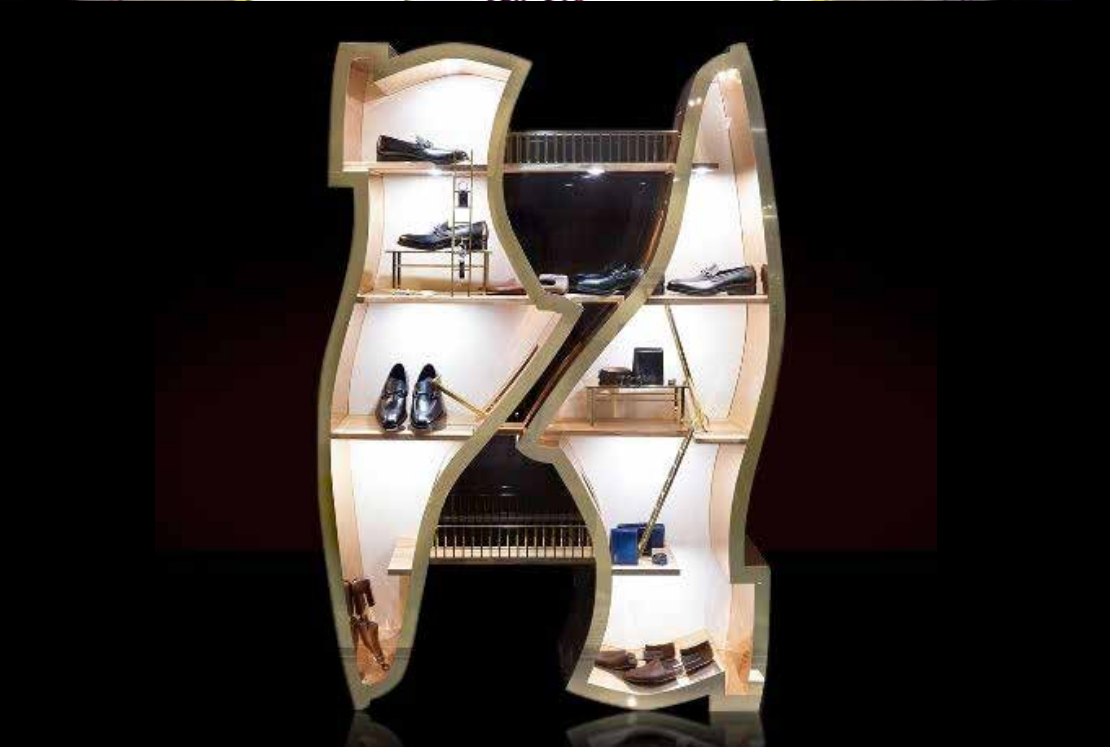
Hier horen en zien bezoekers hoe het leerlooien en de schoenenindustrie hun stempel op Waalwijk en omgeving hebben gedrukt. Met foto's, collecties en veel persoonlijke verhalen wordt de geschiedenis virtueel tot leven gebracht.

Schoenhemel

Schoenliefhebbers halen hier hun hart op en kijken hun ogen uit. De collectie van het museum is hier uitbundig vormgegeven in een verhalende omgeving. Geen statische opstellingen, maar meeslepende verbeelding van verhalen.

Deze plek op de tweede verdieping is extra hoog geworden door het verwijderen van het plafond en de beleving van de hoogte van het puntdak. Dit biedt gelegenheid voor verrassende presentaties.

Multifunctionele ruimte

In de multifunctionele ruimte netwerken en vergaderen (branche-)ondernemers. De SeLL en de Vrienden van het Museum komen er bijeen en voelen zich er thuis. Beide ontvangen er hun vrienden uit de branche. De ruimte wordt per gelegenheid gehuurd en/of wordt voor een langere reeks bijeenkomsten 'in optie' genomen.

Het is een flexibele ruimtefunctie waarin tevens – en deels tegelijkertijd – tijdelijke tentoonstellingen gehouden worden.

Kenniscentrum en kantoor

De uitgebreide bibliotheek van het Schoenen en Leer Museum heeft een fraaie plek in het kantoordeel van het museum. De leeszaal kan ook fungeren als vergaderruimte. Medewerkers hebben directe toegang tot de collectie van boeken, tijdschriften etc.

Tijdelijke tentoonstellingen

Er zijn diverse ruimtes beschikbaar voor tijdelijke tentoonstellingen. In de grote ruimte op de tweede verdieping zijn de wisselexposities gepland. De multifunctionele ruimte op de eerste verdieping is vooral ingericht op meer aan het bedrijfsleven gerelateerde exposities, of voor bijvoorbeeld afstudeerprojecten van MBO en HBO studenten. In de grote open ruimte van het Atrium zijn wisselende thema tentoonstellingen.

Ideeën voor tentoonstellingen

Schoenen:

Architectuur en Schoenen

Architecten die schoenen ontwerpen (United Nude, Zaha Hadid, Kei Kagami, Bruno Tanssens) en schoenen waarin architectuur verwerkt is (Geox)

Tassen en Schoenen

I.s.m. Tassenmuseum Hendrikje

Koninklijk Schoeisel

I.s.m. Paleis het Loo

Op de bon

Schoenen en oorlog: WOI & II

Popup Museum: Bekende Nederlandse gastconservator

Bijvoorbeeld: Victoria Koblenko, Anna Nooshin, Olcay Gülsen, Linda de Mol, Zara Larsson

Die zijn Dutch

Nederlandse ontwerpers, het ontstaan van het beroep schoenontwerper (ism Dutch Shoe Academy, ArtEZ, SintLucas)

Geschiedenis:

Thuiswerkers

Stiksters in de fabriek/thuisstiksters in de keuken, fabrieksarbeiders/thuiswerkers

Reclame in de leder- en schoenindustrie

Affiches, schoendozen, emaille borden, clichés, adelaar, glaasjes, stempels etc

100 jaar onderwijs

Vakschool, DHTA, Artez

Leathercarving

Ontrafeling van een geheimzinnige methode en de toepassing ervan. (Simon Hassan)

Innovatie op materiaalgebied

Ecco, Stahl, Zoe

Plastic Fantastic

Kunststoffen in de mode

Techniek:

Cuir bouilli

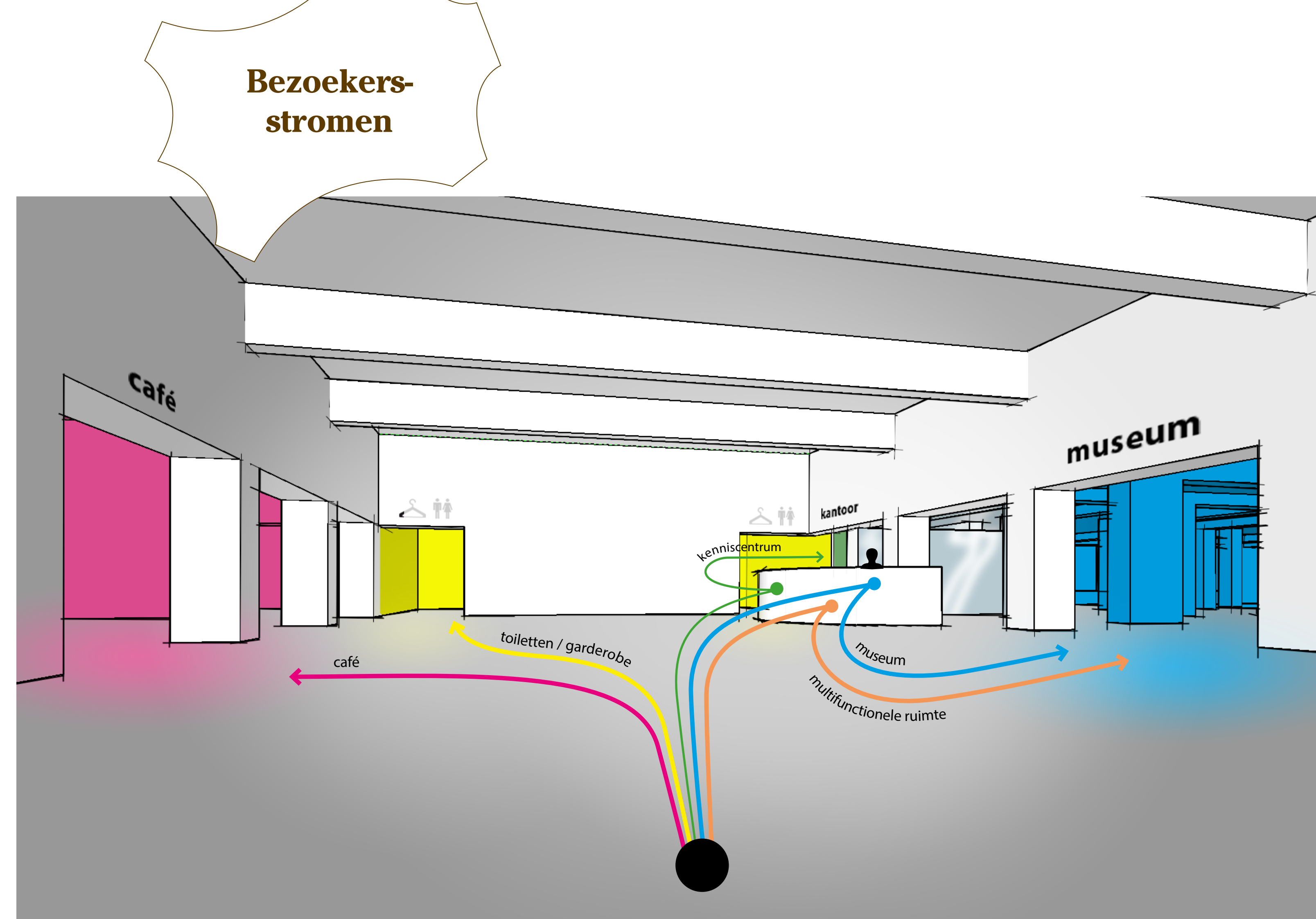
Ontrafeling van een geheimzinnige methode en de toepassing ervan. (Simon Hassan)

Innovatie op materiaalgebied

I.S.M. Ecco, Stahl, Modern Meadow

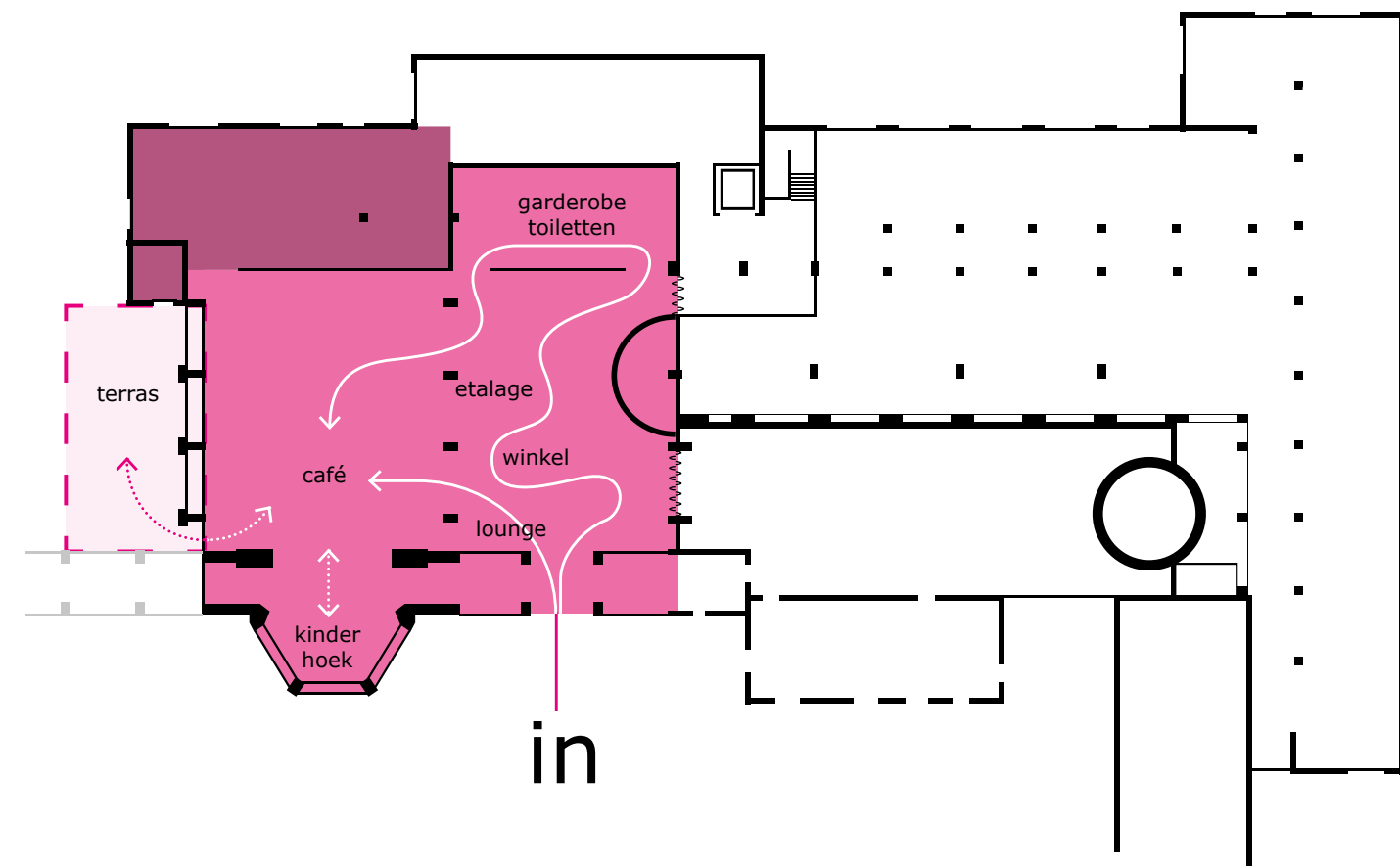
Plastic Fantastic

Kunststoffen in de mode

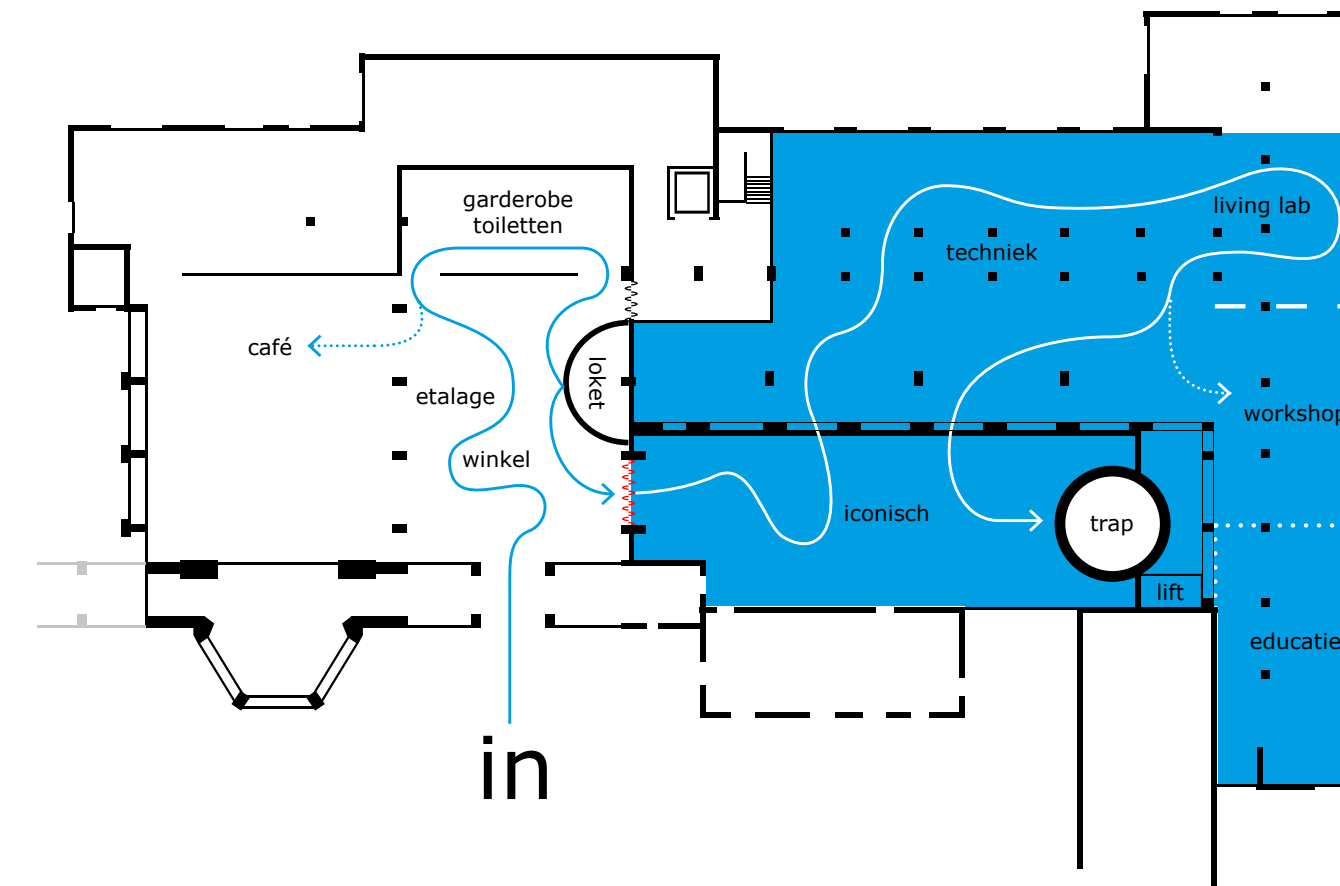
Vrij toegankelijk

2	
1	
0	begane grond

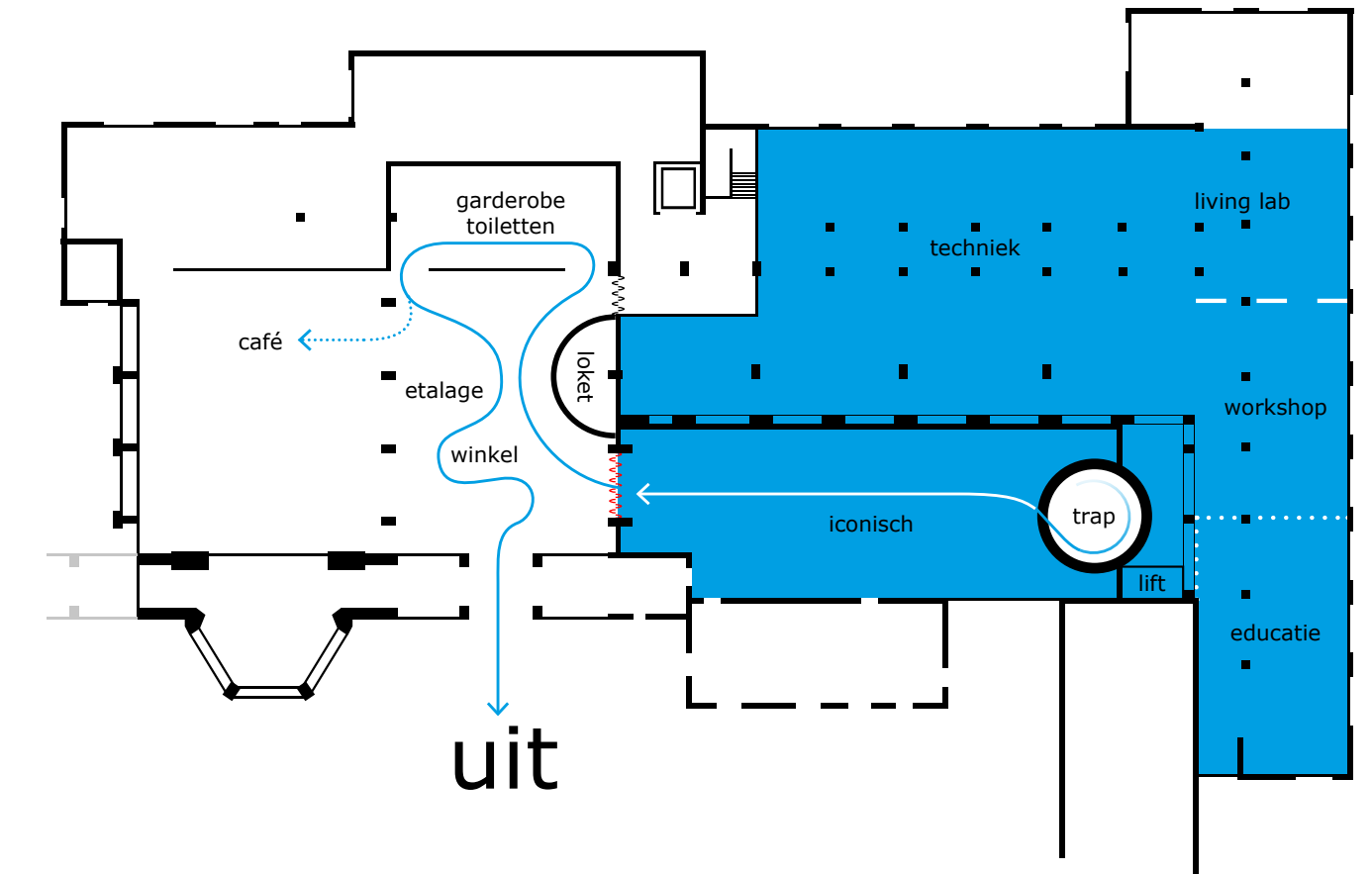
Museum

2	
1	
0	begane grond

Route naar de uitgang

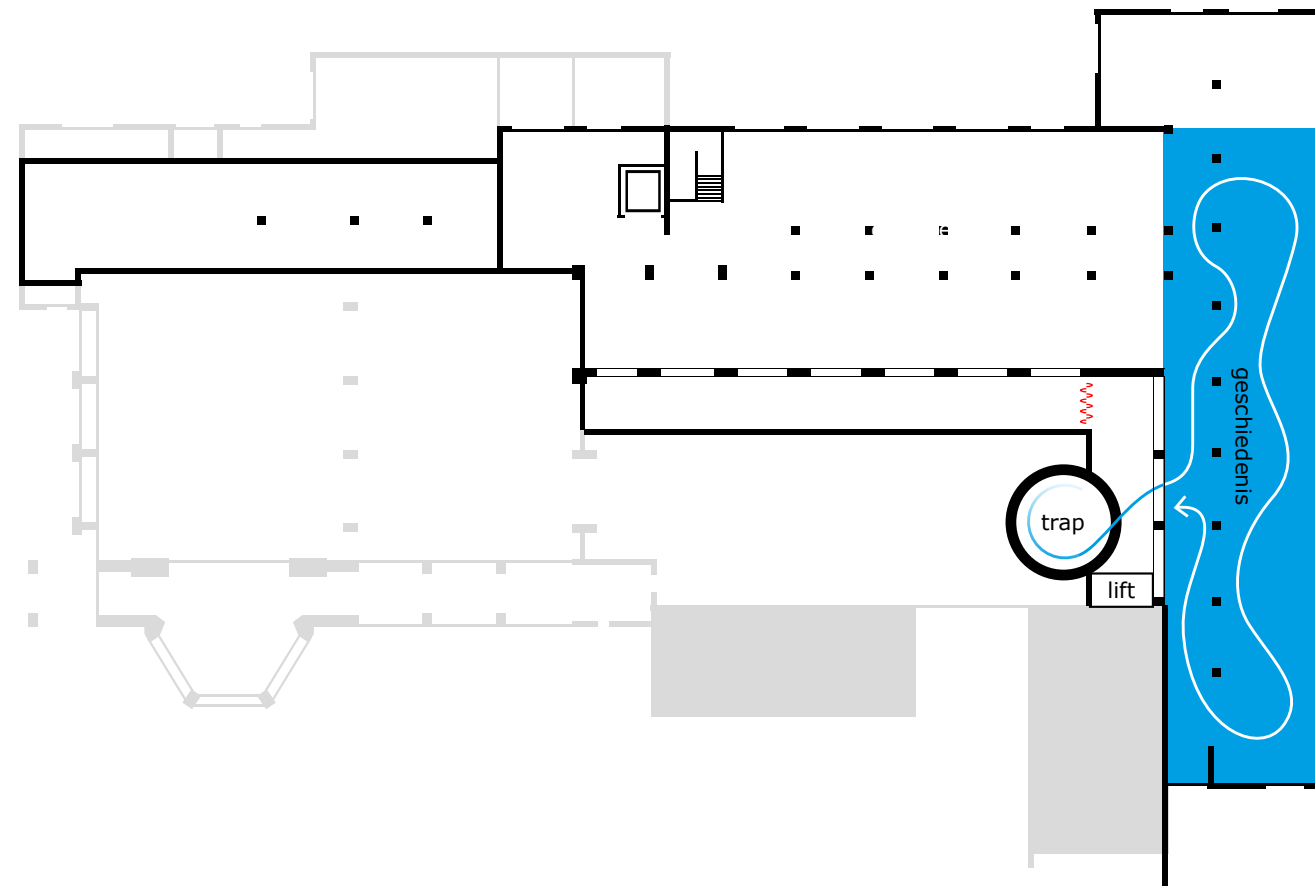
2	
1	
0	begane grond

Museum

2
1
0

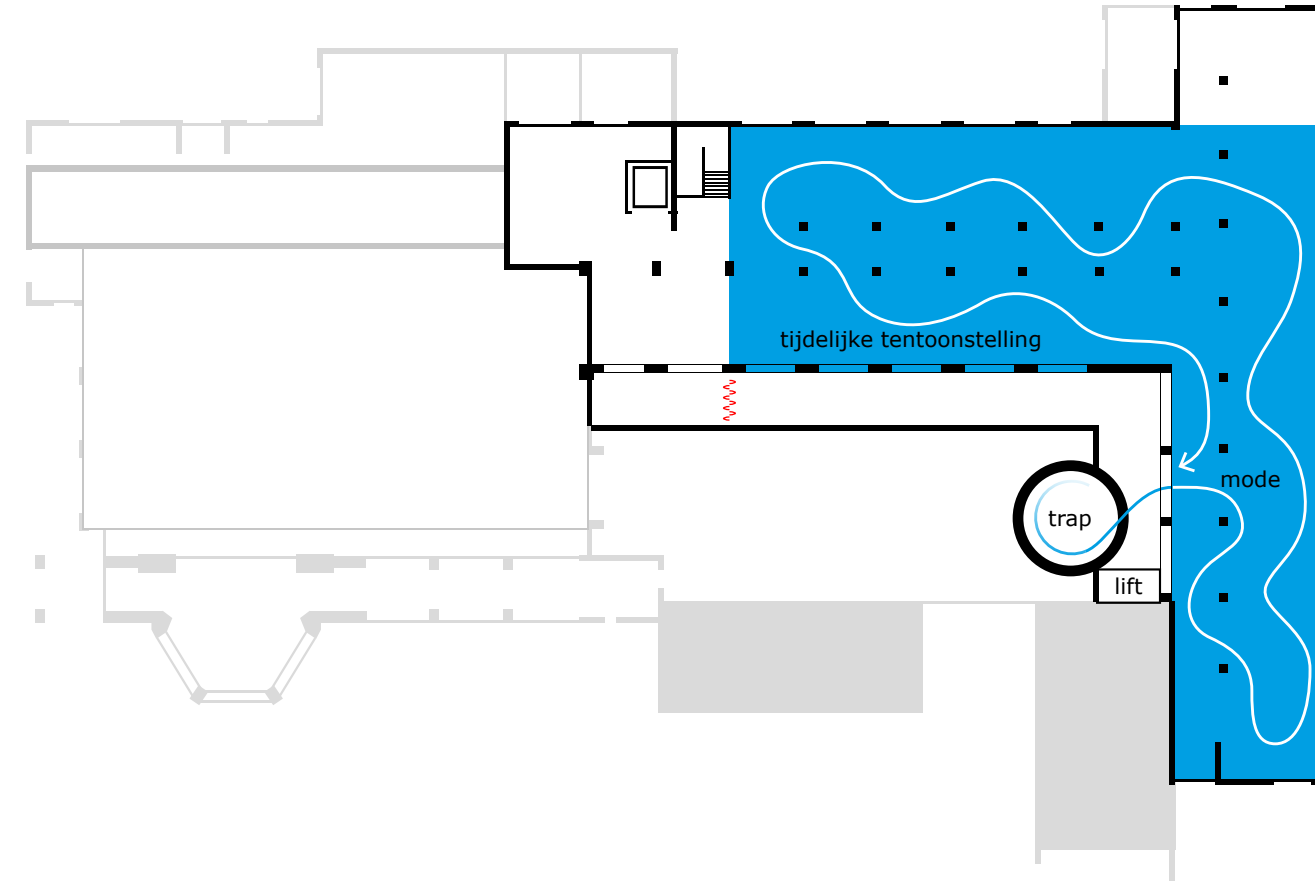
verdieping

Museum

2
1
0

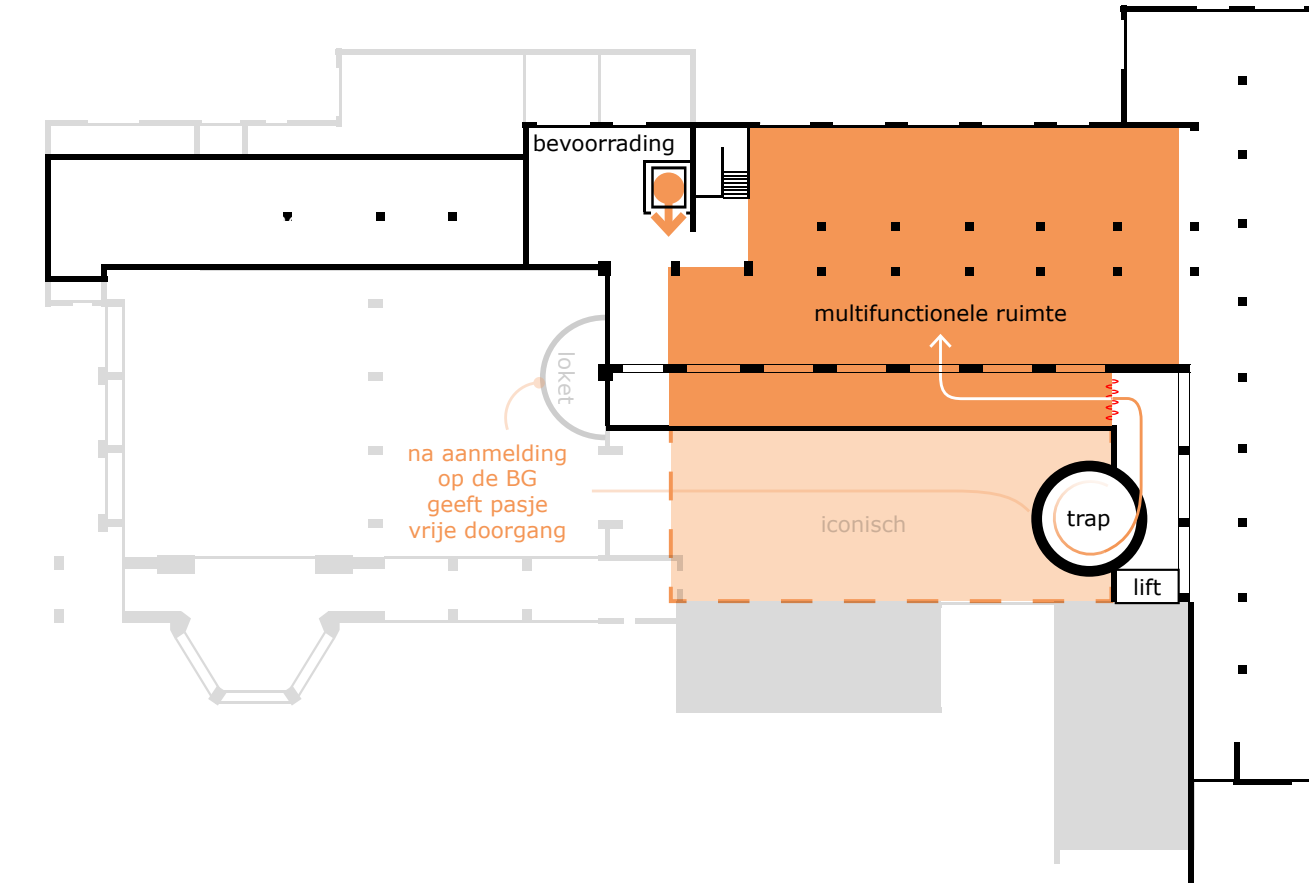
verdieping

Multifunctionele ruimte

2
1
0

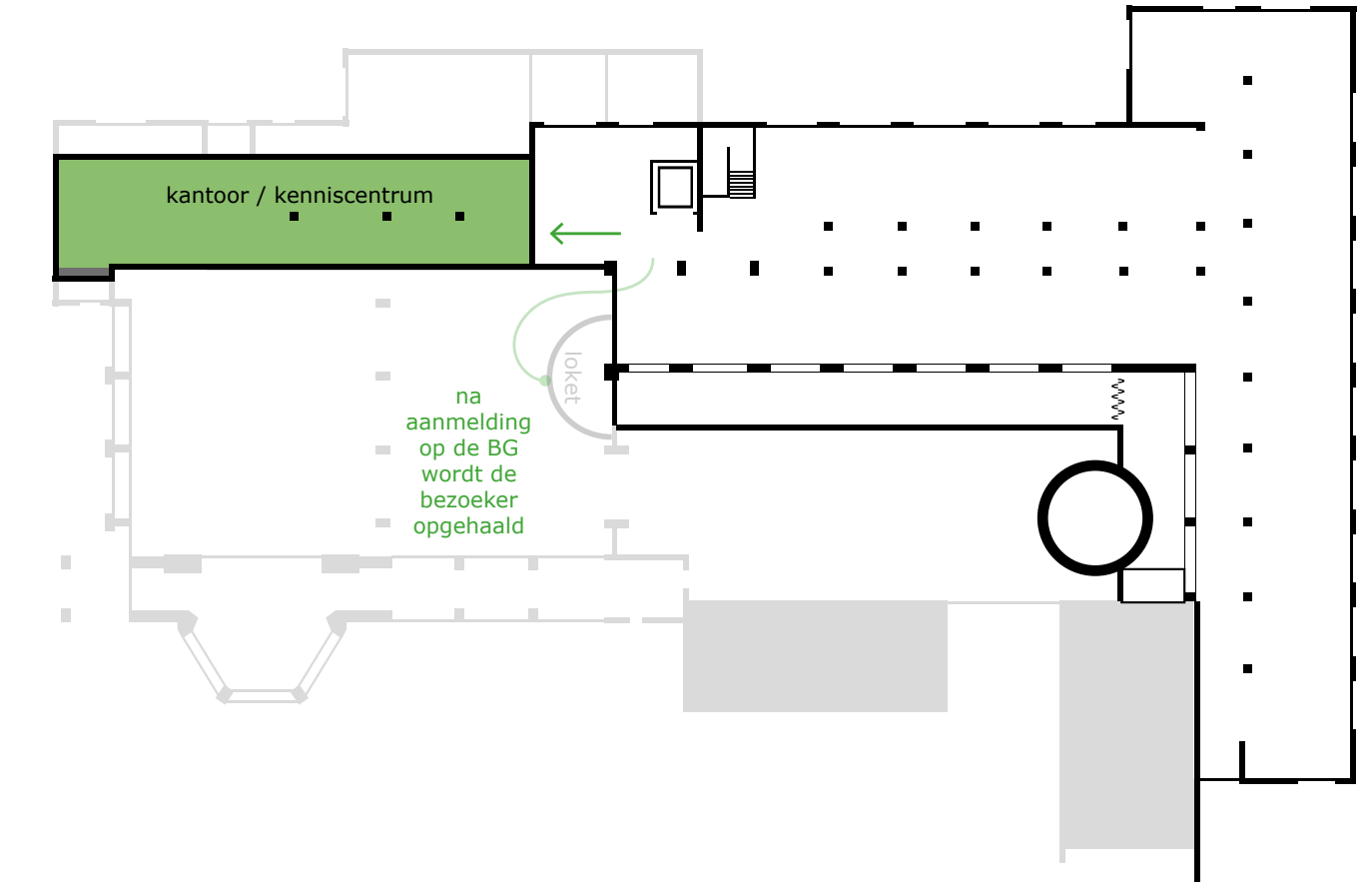
verdieping

Kenniscentrum

2
1
0

verdieping

Bereikbaarheid

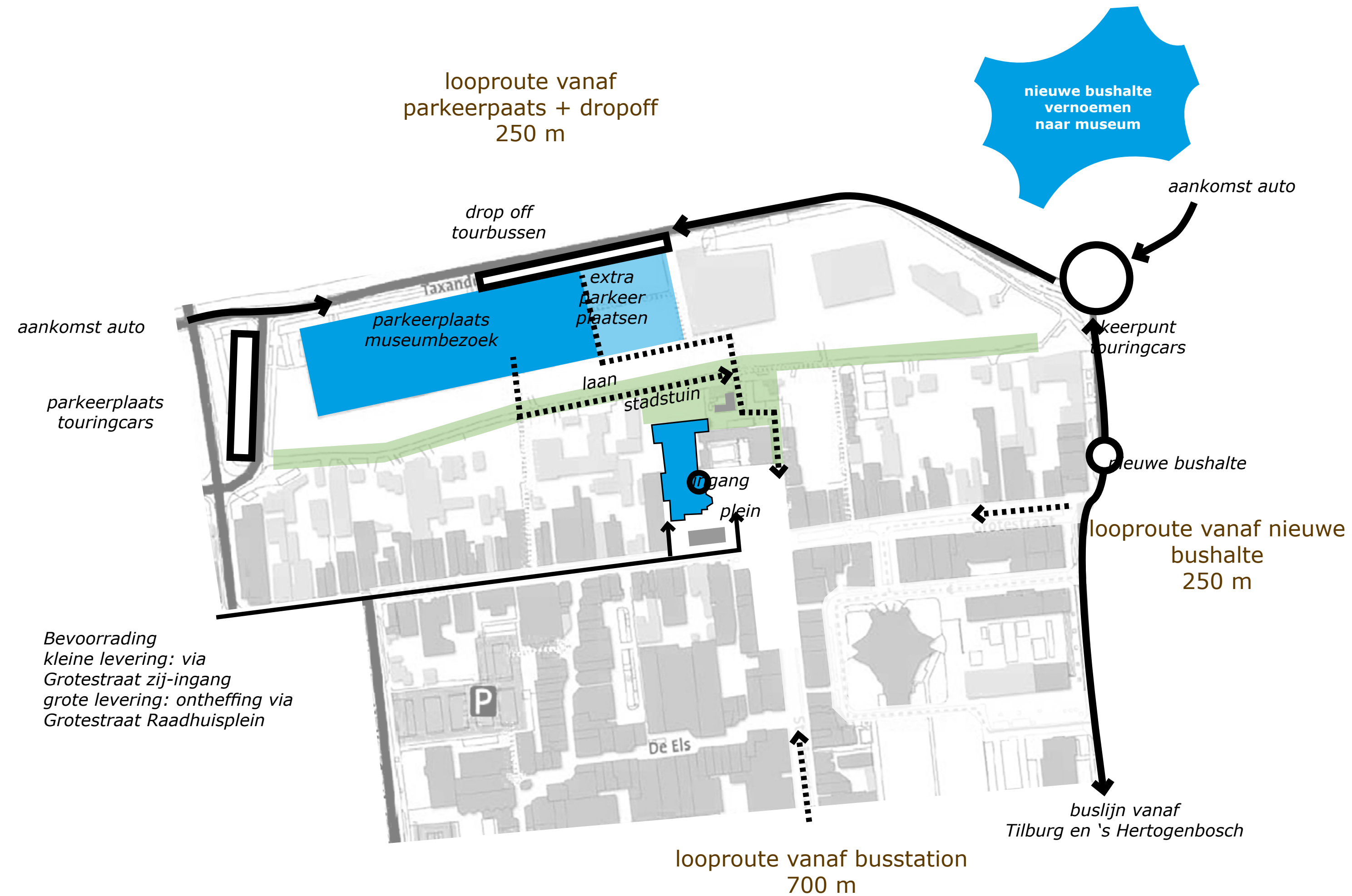
De verwachting is dat het nieuwe Leer en Schoenen Museum een impuls gaat geven aan het centrum van Waalwijk en dus een toegevoegde waarde zal zijn. Behalve dat het museum een toename van het aantal bezoekers aan het centrum zal genereren, draagt het ook bij aan de interessante invulling en beeldvorming van datzelfde centrum. Waar men nu stopt en omkeert bij de Grotestraat, zal men wel doorlopen naar de stadshuiskamer in het café van het museum, een cadeautje kopen of even nieuwsgierig binnenkijken of er een nieuwe wisseltentoonstelling in het atrium te zien is.

Voor de bezoekers van buiten Waalwijk zal duidelijk gemaakt moeten worden waar het museum te vinden is. De bewegwijzering moet goed worden aangepakt zodat de bezoeker het museum eenvoudig kan vinden vanaf parkeerplaats of bushalte. Ook de rijrichting naar de parkeerplaats vanaf de snelweg moet duidelijk worden aangegeven.

Parkeergelegenheid is voorzien op verschillende plekken, waarbij het meest voor de hand liggend het parkeerterrein aan de Taxandriaweg is. Voor auto's is dit een parkeerplek, voor bussen is de parkeerstrook langs de Taxandriaweg een geschikte 'drop off' plek. Vanaf het parkeerterrein en de 'drop off' plek worden de bezoekers in de sfeer gebracht van het 'merk' van Waalwijk; schoenen, leer en het museum. Met zogenoemde 'teasers' worden de bezoekers in de stemming gebracht in de vorm van bijvoorbeeld objecten, bordjes, verwijzingen, creaties in de bestrating etc.

In juni 2017 zijn er in het centrum op 2 plekken positief ontvangen muurschilderingen aangebracht. Deze schilderingen fungeren ook als 'teaser' en verdienen uitbreiding op de route van/naar de parkeergelegenheden bij De Els en het Unaplein.

Het Openbaar Vervoer vervult eveneens een belangrijke rol in de bereikbaarheid. Vanaf het busstation is de afstand naar het museum 700 meter, of ca. 10 minuten lopen. In overleg met de vervoerder zouden nieuwe bushaltes in de Hertog Janstraat kunnen worden geplaatst om de bereikbaarheid van het museum en de Grotestraat te verbeteren.

Warm welkom in Waalwijk

In het bijgaande overzicht zijn bestaande en nieuwe ideeën uit de actuele centrumvisie aangegeven. De volgende suggesties en ideeën kunnen onderzocht worden op haalbaarheid voor het aantrekkelijker en eenvoudiger maken van de route naar het centrum en het museum:

stadplattegrond bij
parkeerplaats
Taxandriaweg ter hoogte
Winterdijk

betaaloverkapping
Taxandriaweg in stijl
omvormen

Schildjes-fietsroute
begint bij Winterdijk

bestrating Winterdijk
en stadstuin op elkaar
afstemmen

Vrijwilligers

72 | Concept Museum Plus

Vrijwilligers

Hedendaagse musea kunnen niet zonder vrijwilligers. Kleine musea worden soms zelfs geheel onbezoldigd gerund. Maar ook middelgrote en grote instellingen leunen steeds meer op vrijwilligers. Het aantal vrijwilligers per museum was in 2016 gemiddeld 66; in 2009 was dat nog 53.

De voornaamste reden voor musea om vrijwilligers in te zetten is een financiële. De inzet van vrijwilligers is bovendien belangrijk om een bepaald niveau in service en beleving te creëren. Vrijwilligers worden daarom vooral ingezet op educatie, presentatie en publiekstaken als rondleiders, baliemedewerkers, suppoosten en demonstrateurs. Verreweg de meeste vrijwilligers zijn ouder dan 60 jaar (87%) en bijna de helft is meer dan 8 jaar actief in het museum. Musea zien hun vrijwilligersbeleid ook als een maatschappelijke opdracht: het biedt mensen een dagbesteding, sociale kring of een kans mee te doen in de samenleving. Het kan helpen draagvlak te creëren. Enthousiaste (vrijwillige) publieksmedewerkers leveren een grote meerwaarde voor bezoekers.

73 | Vrijwilligers

Kortom: vrijwilligers zijn noodzakelijk en gewild. Veertig procent van de musea geeft aan dat ze een tekort aan vrijwilligers hebben. De werving van vrijwilligers gebeurt vooral via de eigen medewerkers en vrijwilligers, of door spontane aanmelding. Meer dan de helft van de musea werft ook via de vrijwilligerscentrale of de eigen website. Met name jongere (jonger dan 60) vrijwilligers zijn lastig te vinden en lastig te binden aan het museum. En vrijwilligers hebben natuurlijk ook eigen motivatie en verwachting van het werken in een museum.

Vrijwilligers zijn vaak erg loyaal aan de organisatie, en werken er jaren. Veel vrijwilligers hebben een hoge leeftijd, die soms moeilijk te verenigen is met het optimaal functioneren binnen de organisatie. Een aantal musea heeft daarom ook leeftijdscriteria opgesteld voor de instroom en uitstroom van vrijwilligers.

De veranderende rol van musea in de samenleving –van kennisinstituut naar gastvrije vrijetijdsomgeving– betekent dat musea ook steeds hogere verwachtingen van vrijwilligers hebben ten aanzien van communicatieve vaardigheden, computergeletterdheid, kennis en publieksgerichtheid. Ook flexibiliteit in taken en praktische beschikbaarheid zijn bekende knelpunten.

Een helder vrijwilligersbeleid van het museum en wederzijds verwachtingsmanagement is daarom essentieel.

Musea willen door vrijwilligers aan zich te binden ook de kwaliteit van de bezoekersbeleving waarborgen. Daarom is er steeds meer aandacht voor de professionalisering van het vrijwilligersbeleid. Een (betaalde) medewerker die de vrijwilligerswerkzaamheden coördineert en het aanspreekpunt is, is voor steeds meer musea onmisbaar. Bijna driekwart van de vrijwilligers heeft een contract. Dat betekent een inspanningsverplichting van twee kanten: vrijwilligers houden zich aan bepaalde regels, en de museumorganisatie zorgt voor randvoorwaarden: begeleiding, personeelsuitjes, reiskostenvergoeding, deskundigheidsbevordering en verzekeringen.

Vrijwilligers NLSM / Schoenen en Leer Museum

Het NLSM heeft van oudsher een grote en toegewijde groep vrijwilligers. Het kennisniveau is hoog en de betrokkenheid is groot. Sinds de sluiting van het NLSM in januari 2016 zijn er geregeld bijeenkomsten georganiseerd om de vrijwilligers bij het museum betrokken te houden.

Het is niet vanzelfsprekend dat alle vrijwilligers de overstap naar het vernieuwde Schoenen en Leer Museum (opening 2020) willen maken. In de aanloop naar het nieuwe museum en de nieuwe museumorganisatie verdient het dan ook aanbeveling om het vrijwilligersbeleid opnieuw te bezien en te professionaliseren. Hierbij valt te denken aan zaken als contracten, functieomschrijvingen en handleidingen. Ook de actieve werving van een nieuwe lichterij vrijwilligers zal hier onderdeel van uit moeten maken.

Horeca

Uitgangspunten horeca

Horeca is geen kernactiviteit van de museum organisatie. In de exploitatiebegroting wordt uitgegaan van verhuur van de horecaruimte. Dat zorgt voor een zekere, marktconforme omzet uit verhuur. Mocht in de doorontwikkeling van het concept en de overleggen met de ondernemers blijken, dat andere opties ook interessant zijn, dan worden die nader onderzocht.

De horeca-exploitatie geldt behalve voor het café ook voor de catering van de evenementen die in het museum gaan plaatsvinden.

Museumwinkel

76 | Concept Museum Plus

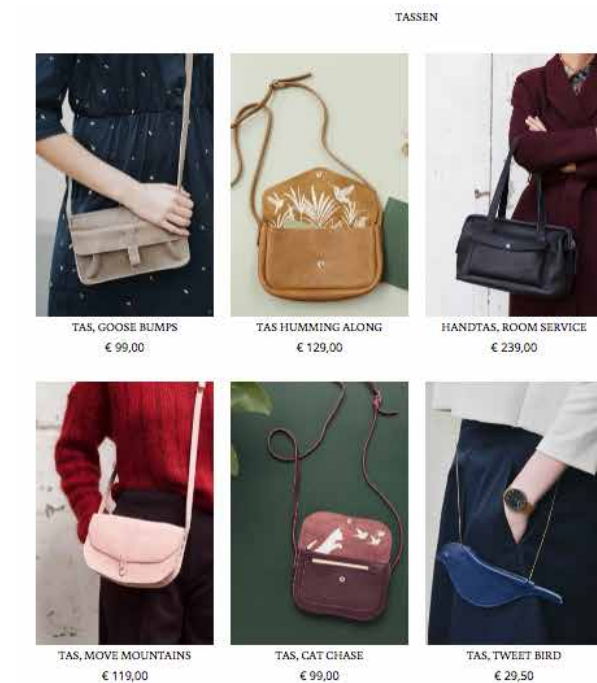
Uitgangspunten winkel

Winkelitems worden zoveel mogelijk in consignatie verkocht. Het aanbod van de museumwinkel bestaat uit een verrassende en leer en schoen gerelateerde mix van luxe-items en 'gadgets' en producten die in het Lab worden vervaardigd, al dan niet op bestelling.

- Hippe leerkado's
- Sleutelhangers eigen naam stansen
- Leerschorten
- Gekke schoenlepels
- Petjes

77 | Museumwinkel

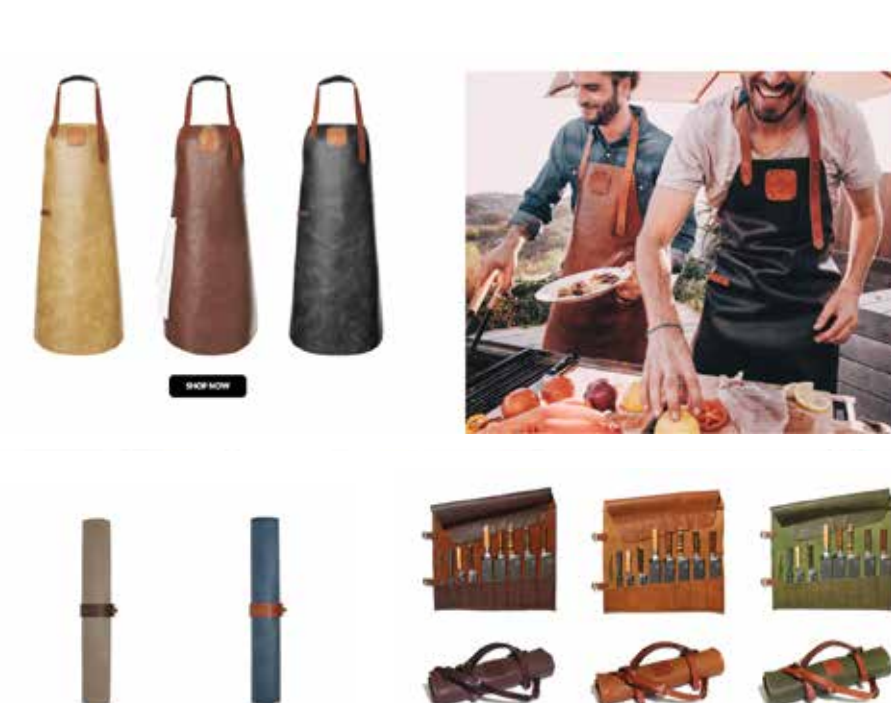
Keecie

Leer graveren

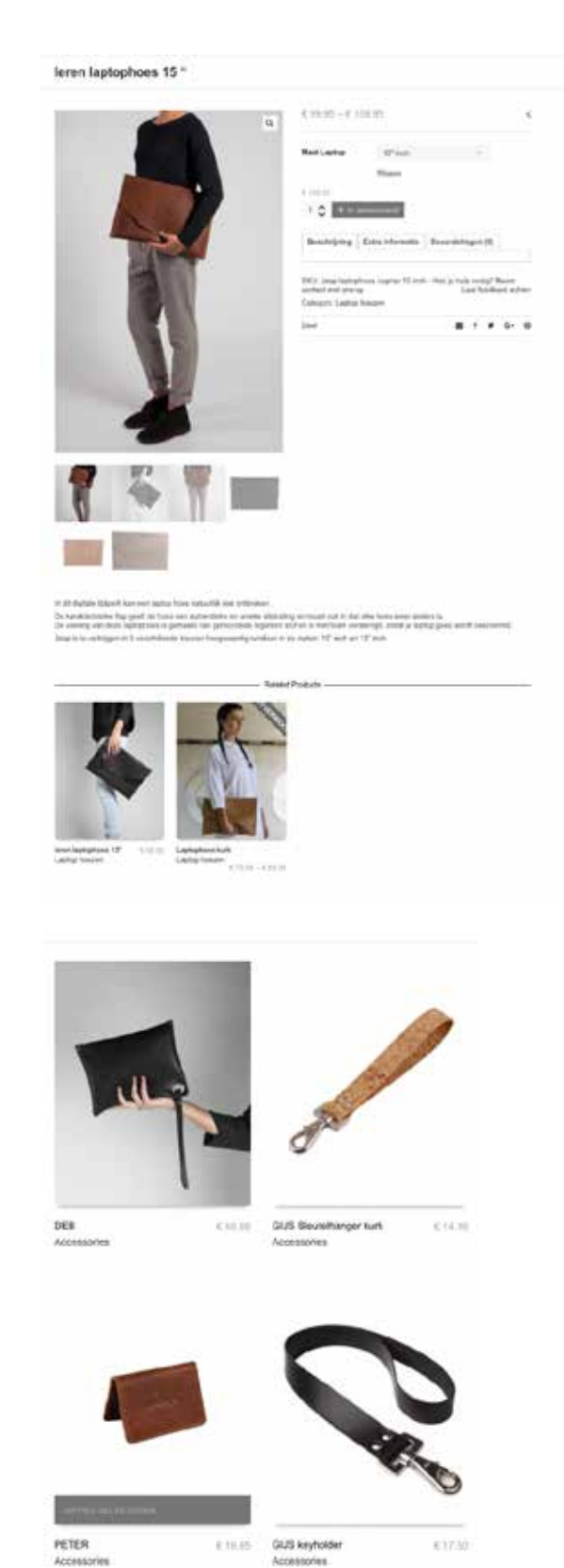
Witloft

Schoenlepels

SPRDLX

Investerings & Begroting

Investerings en begroting

Voor het door de raad vastgestelde budget van iets minder dan 10 mln. is een sprankelend museum realiseerbaar. Daarbij zijn keuzes gemaakt voor een sterk concept met een overtuigende uitwerking. Het toekomstig museumgebouw is het voormalige gemeentehuis, dat geheel gerenoveerd en herbestemd wordt. Voor wat betreft de architectuur wordt gekozen voor de bescheiden uitstraling die het huidige gebouw nu heeft. De dominantie van de Kropholler architectuur heeft immers beperkingen voor elk bijkomend ontwerp. Bezoekers komen niet voor de architectuur van het nieuwe museum in het centrum. Daarvoor is het budget te klein en heeft Waalwijk niet de naam van architectuurstad. Wij willen dat bezoekers naar het museum komen vanwege de bijzonderheid, de beleving van verleden, heden en toekomst van leer en schoenen.

De exploitatiebegroting van het nieuwe museum gaat uit van een groeimodel. In het eerste jaar rekenen we niet op ambitieuze omzet uit verschillende activiteiten.

Omzetgroei is er niet zo maar van het ene op het andere moment. Door te netwerken en slimme marketing, door fascinerende exposities en klinkende evenementen gaan we aan klantenwerving en -binding doen. Ambities zijn er zeker en die beginnen bij realiteitszin. De exploitatiebegroting laat in het eerste jaar een mooi positief resultaat zien.

Volgende stappen

80 | Concept Museum Plus

Deelproject binnen het totale museumproject

Hoe maak je een museum?

Hoewel het NLSM binnen de leder- en schoenenwereld een goede reputatie had en in haar bestaan vele tienduizenden bezoekers ontving, zal met de verhuizing feitelijk een nieuw museum worden gemaakt. De beweging wordt 'van expertise naar beleving' en daardoor zal het museum op nieuwe leest worden geschoeid. De authentieke bronnen (collectie en streekgeschiedenis) blijven de basis, maar de verhalen die ermee worden verteld zijn anders. De beleving van de bezoeker is daarbij het doel en uitgangspunt.

Er worden drie verhaallijnen ontwikkeld uit respectievelijk Ambacht & Techniek in verleden – heden – toekomst, Streekgeschiedenis en Mode. Daarnaast worden drie bedrijfsactiviteiten ontwikkeld, te weten Museum, Winkel en Evenementen. De verhaallijnen worden omgezet in driedimensionale verhalen, waar de tentoonstellingen mee worden ontworpen. De bedrijfsactiviteiten kunnen uitgroeien tot min of meer zelfstandige business units, die elk hun eigen bijdrage leveren aan het bedrijfsresultaat.

81 | Volgende stappen

De activiteiten van de Plus-variant worden in samenwerking met opleidingsinstellingen en ondernemers uitgewerkt. Wij werken aan een sterke relatie met het museum.

Ontwerpstadia interieur

1. concept

In eerste instantie wordt het 'concept Museum-Plus' vastgesteld. Dit document geldt als bijlage bij het raadsvoorstel voor de bijeenkomst van 8 februari a.s.

2. schetsontwerp

De hoofdverhaallijnen worden gekozen en er worden ideeën voor beleving ontwikkeld en verbeeld binnen het vastgestelde budget. Voor de bedrijfsactiviteiten wordt per soort activiteit een afzonderlijk budgetplan gemaakt. Daarnaast wordt een stijlboek van het nieuwe museum ontwikkeld met de naam, de huisstijl en de interieurstijl van het museum (dec 2018).

3. voorlopig ontwerp

Het collectieplan wordt gemaakt en de afzonderlijke tentoonstellingen worden ontworpen. Er worden prestatiecontracten (aantallen bezoekers; kosten en inkomsten) voor de bedrijfsactiviteiten opgesteld, alsmede het marketingplan voor het gehele bedrijf. (juni 2019).

4. definitief ontwerp

In deze fase wordt het complete interieur ontworpen, inclusief secundaire ruimtes en exterieur (dec. 2019).

5. bouw tentoonstelling

Hierin worden de collectiestukken geprepareerd, de (audiovisuele) onderdelen vervaardigd en teksten geschreven. Ook de 'collecties' van aanpalende publieksonderdelen (menu voor café en inventaris winkel) worden vastgesteld en ingekocht (2020)

Deze ontwerpstappen worden ingepast in het bouw ontwikkelingsproces en de opbouw van de staf van het museum.

Draagvlak

Net als bij het nu voorliggende document wordt in de fases van doorontwikkeling tot en met realisatie de samenwerking gezocht met lokale belanghebbenden, betrokkenen en deskundigen. Dit proces wordt vanuit het totaalproject aangestuurd. Voor verschillende onderwerpen zullen werk- of overleggroepen worden samengesteld.

Referentie Familiemuseum

Spoorwegmuseum

Het Utrechtse spoorwegmuseum is weliswaar een maatje groter, maar is een bijzonder aansprekend voorbeeld van een familiemuseum. Naast de grote vaste collectie – treinen – is een keur aan attracties, tentoonstellingen, voorstellingen en interactieve opstellingen voor jong en oud. Ook op het buitenterrein is van alles te zien en te doen, van werkterrein tot speeltuin.

Het museum maakt veel gebruik van social media om te communiceren over evenementen en nieuwe attracties. De jongste bezoekers kunnen lid worden van de kidsclub, die ook een eigen website en clubblad heeft. Zo worden kinderen en ouders op de hoogte gehouden van de laatste nieuwtjes.

www.spoorwegmuseum.nl

Referentie **Ambacht**

TextielMuseum en TextielLab

Het TextielMuseum in Tilburg is een zeer geslaagd voorbeeld van het combineren van verleden heden en toekomst van textiel. Het TextielLab is een open werkplaats waar bezoekers met eigen ogen het ontwerp- en maakproces van ontwerpers, kunstenaars en architecten kunnen volgen. De moderne bedrijvigheid is een prikkelende aanvulling op de historische opstelling van de machines van de wollendeckenfabriek. In het museum zijn medewerkers te vinden die uitleg kunnen geven over de machines en technieken.

In de TextielShop is divers huiselijk textiel te koop van Nederlandse topontwerpers.

www.textielmuseum.nl

Referentie Collectie als verhaal

Wereld van Zilver

Een speels en eigentijds museum voor het hele gezin. Dat is het geheel vernieuwde Nederlands Zilvermuseum in Schoonhoven. Rondom een lange, feestelijk gedekte tafel vertellen kabinetten met titels als 'Ja, ik wil' en 'Hemels verlangen' op een verrassende en associatieve manier het verhaal van zilver.

Bezoekers worden zo verleid om echt te kijken. De 14 meter lange eettafel is niet alleen blikvanger, maar ook tijdlijn. Bezoekers zien hoe de vormgeving van zilver door de eeuwen heen veranderde. De onderleggers van de couverts zijn multimediale presentaties die de verschillende stijlvormen uitleggen. De omliggende kabinetten vertellen elk een ander verhaal, telkens in een eigen beeldtaal. De zijkanten van de kabinetten zitten vol kijkdoosjes filmpjes en spelletjes en grappige observaties.

www.zilvermuseum.com

Referentie Beleving

Tirpitz

Aan de westkust van Denemarken is door het Deense architectenbureau BIG een indrukwekkend nieuw museum gebouwd, verborgen in het duinlandschap. Tinker heeft de volledige inrichting ontworpen en schiep een reis door de ruimte en tijd van West-Jutland. Het nieuwe Tirpitz museum telt vier tentoonstellingsruimtes en is ondergronds verbonden met een grote geschutsbunker uit de Tweede Wereldoorlog, die onderdeel uitmaakt van de Atlantikwall. Eenmaal binnen stem je af op het natuurlijke ritme van West-Jutland. De hartslag van de regio.

Iedere zaal kent zijn eigen ritme waarop de verhaallijn meebeweegt: eb en vloed, dag en nacht, goed en kwaad, warmte en kou, het verstrijken van de tijd. West Coast Stories, de ruimte waar de lokale geschiedenis centraal staat, wordt eens per uur omgetoverd tot een 4D-theater bij nacht. In het weerbarstige bunkerlandschap van Army of Concrete ontdekken bezoekers het verhaal van de Atlantikwall in West Jutland. Even verderop staat het feeëriek bos van staal in The Gold of the West Coast. Door verandering van kleur en geluid voelt deze zaal afwisselend warm en koud: verwijzingen naar de geschiedenis van barnsteen.

www.vardekommune.dk/tirpitz-museum

Museum in context

In deze bijlage worden het oude NLSM en het nieuwe Schoenen en Leermuseum in museale context geplaatst.

Er is een vergelijking met gelijksoortige regionale musea gemaakt, met zaken als bezoekersaantallen, entreprijzen, bereikbaarheid en faciliteiten.

Cijfers uit MUSEANA, het benchmarksysteem voor musea, geven een indruk van hoe landelijke musea en het NLSM presteerden in 2015.

Tot slot een aantal meer algemene cijfers over museumbezoek en museumbezoekers in 2016, uit de onlangs verschenen MuseumMonitor van de Museumvereniging.

	Zilvermuseum Schoonhoven	Nationaal Glasmuseum Leerdam	TextielMuseum Tilburg	Keramiëkmuseum Leeuwarden	Drents Museum Assen	Spoorwegmuseum, Utrecht	NLSM, Waalwijk
	2016	2016	2016	2015	2016	2016	2015
Openingstijden	dinsdag - zondag 10.00-17.00	dinsdag - zaterdag 10.00-17.00, zondag 12.00 -17.00	dinsdag - vrijdag 10.00 - 17.00, zaterdag en zondag 12.00-17.00	dinsdag - zondag 11.00-17.00	dinsdag - zondag 10.00-17.00	dinsdag - zondag 10.00-17.00	dinsdag - vrijdag 10.00 - 17.00, zaterdag - zondag 12.00 -16.00
Entreprijzen		museum /blazerij /combi					
volwassenen	€10,00	9,00 / 8,00 / 14,00	€12,00	€12,50	€15,00	€16,00	€5,00
kinderen	€4,00	gratis onder 5	gratis	gratis	gratis	gratis onder 3	gratis onder 5, tot 12 2,00
jongeren	€6,00	7,50 / 6,50 / 12,00	€3,50	gratis	gratis	€16,00	€2,50
museumjaarkaart	gratis	gratis	gratis	gratis	€2,00	gratis	gratis onder 5
Bezoekersaantallen							
bezoekers 2015	21.438	58.176	58.777	36.819	150.087	421.000	20.284
bezoekers 2016	23.368	55.408	64.594	?	215.531	424.000	23.385
waarvan jongeren / schoolbezoek	2.092	5.420	10.335	1.250	7.202	?	4.062
waarvan museumkaarthouders	8.379	?	31.650	17.255	118.542	?	3.139
audiotour	IZI app	IZI app	nee	nee	nee	nee	nee
website bezoek	?	?	311.300	112.000	317.709	?	29.053
online ticketing	nee	nee	ja	nee	ja	ja	ja
bibliotheek openingstijden			di - do 10.00 - 17.00	alleen op afspraak		alleen op afspraak	alleen op afspraak
bibliotheek bezoek			5.000				
tijdelijke tentoonstellingen	4	15	9	8	21	3	12
LAB/ werkplaats	ja, 881 'pakketjes' gekocht om zelf aan de slag te gaan	Glasblazerij met lab, slijperij en demonstraties	Textiel Lab, Damastwasserij	nee	nee	nee	nee
horeca	ja	ja, beide locaties	ja, vrij toegankelijk. In eigen beheer sinds nov. 2016.	ja	Ja. Extern geëxploiteerd. 84.000 inkomsten uit Café. Gemiddelde besteding 0,67 p.b.	ja, twee locaties. Zelf eten meenemen mag ook.	ja
winkel	gratis toegankelijk	beide locaties hebben gratis toegankelijke winkel	ja, gratis toegankelijk	ja, gratis toegankelijk	ja, gratis toegankelijk	ja, in het museum	ja, gratis toegankelijk
webshop	ja	nee	ja	nee	nee	nee	nee
Educatie	rondleidingen, programma's primair onderwijs	primair en voortgezet onderwijs, rondleidingen, workshops	primair en voortgezet onderwijs, MBO, HBO, rondleidingen, workshops	primair onderwijs, voorgezet onderwijs, rondleidingen, activiteiten.	primair en voortgezet onderwijs, MBO, HBO, rondleidingen,	alleen primair onderwijs	ja, primair en voortgezet onderwijs. Demonstraties en rondleidingen.
Verhuur	ja		diverse zalen	ja	4 zalen	ja	?
Evenementen	30+	divers	8 evenementen, 15 lezingen	divers: lezingen, antiekspreekuur, workshops	63 evenementen, 10 lezingen	6+	?
Bereikbaarheid OV	Bus, 8 minuten lopen	bus, voor de deur of 15 min lopen	Bus, 8 minuten lopen	Trein, bus 10 minuten lopen	Trein, bus 8 minuten lopen	Eigen treinstation, bushalte vlakbij of 10 minuten lopen.	bus, 3 minuten lopen
Parkeergelegenheid	Vrij parkeren in omgeving	Betaald parkeren in omgeving	Vrij parkeren in omgeving	Parkeergarage in de omgeving	Parkeergarages in de omgeving	betaald parkeren 7,00	gratis parkeren bij museum
Toegankelijkheid mindervaliden	volledig rolstoeltoegankelijk	museum niet voor elektrische rolstoelen, glasblazerij wel	volledig rolstoeltoegankelijk	Rolstoelvriendelijk	gedeeltelijk rolstoeltoegankelijk	Grotendeels rolstoeltoegankelijk	volledig rolstoeltoegankelijk
Voorzieningen baby's	toegankelijk met kinderwagen, geen verschoonplek	?	?	?	Toegankelijk voor kinderwagens. Museumbuggy's te leen, Verschoonplek in invalidentoilet	Grotendeels kinderwagen toegankelijk	toegankelijk voor kinderwagens
			(alleen cijfers totaal Mommerskwartier)				
personeel	9 personen, fte onbekend	10 fte	Textielmuseum: 14 rondleiders	58 vast + externe medewerkers (gedeeld met FM)	49 vast + 20 payroll	?	4
vrijwilligers	75 vrijwilligers	150 vrijwilligers	100+ vrijwilligers	160 (gedeeld met FM)	49 vrijwilligers	?	26 vrijwilligers

Museana Benchmark 2015

NLSM / gemiddelde 204 musea Nederland / selectie 11 musea
Selectie op 20.000 tot 50.000 bezoekers, aanwezigheid horeca
& winkel, gemeente 30.000 tot 100.000 inw.

Entreprijzen volwassenen in euro

NLSM	5,00
Gemiddeld	7,87
Selectie	7,05

Entreprijzen onder 18 in euro

NLSM	2,50
Gemiddeld	4,85
Selectie	3,64

Inkomsten

Inkomsten entree in percentages

NLSM	9%
Gemiddeld	17%
Selectie	5%

Inkomsten horeca in percentages

NLSM	9%
Gemiddeld	2%
Selectie	1%

Inkomsten winkel in percentages

NLSM	5%
Gemiddeld	3%
Selectie	2%

Inkomsten overig in percentages

NLSM	2%
Gemiddeld	7%
Selectie	1%

Verhouding eigen inkomsten en subsidie overheid per bezoeker in euro

NLSM eigen inkomsten	6,34 / subsidie 17,56
Gemiddeld eigen inkomsten	10,91 / subsidie 20,27
Selectie eigen inkomsten	5,80 / subsidie 25,03

Marge horeca per bezoeker in euro

NLSM	1,32
Gemiddeld	0,48
Selectie	0,33

Marge winkel per bezoeker in euro

NLSM	0,60
Gemiddeld	0,47
Selectie	0,24

Bezoekers

Aantal bezoekers

NLSM	20.284
Gemiddeld	110.095
Selectie	31.406

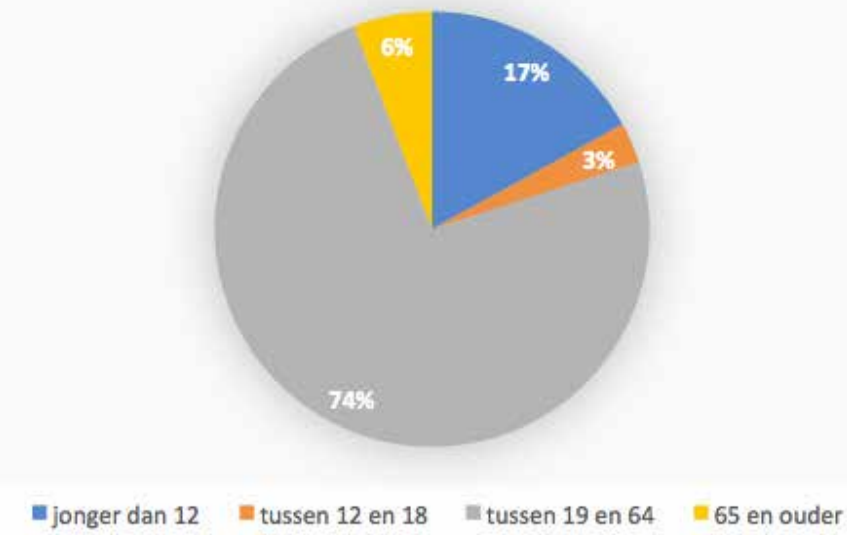
Aantal websitebezoeken

NLSM	totaal 29.053 / uniek 23.835
Gemiddeld	totaal 401.057 / uniek 255.962
Selectie	totaal 77.103 / uniek 40.000

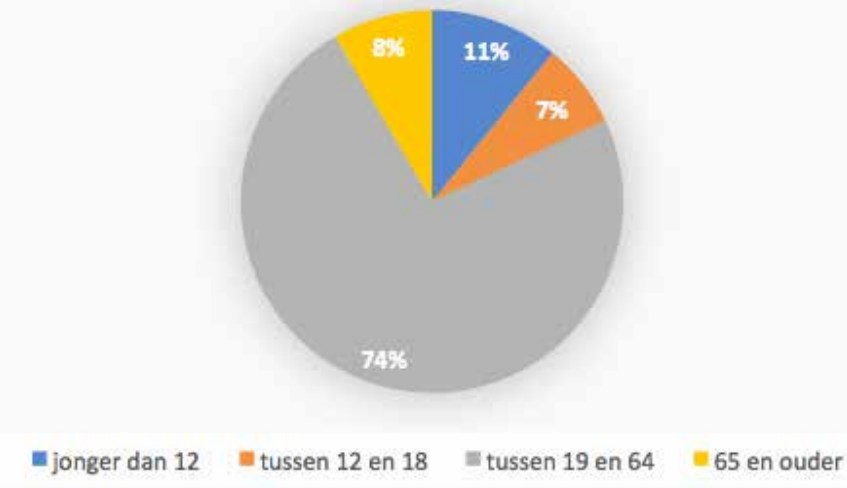
Museumbezoek herkomst bezoekers

	Lokaal	Nederland	Buitenland
NLSM	12%	86%	2%
Gemiddeld	28%	58%	14%
Selectie	31%	60%	8%

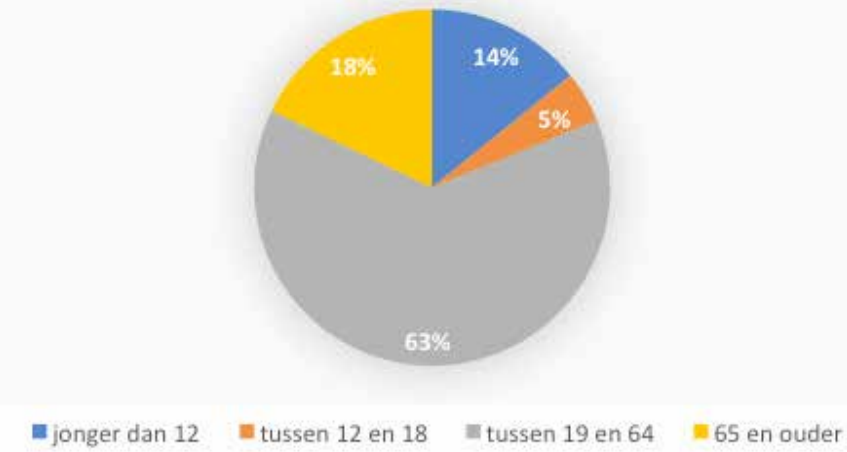
NLSM leeftijd bezoekers

Gemiddelde leeftijd bezoekers

Selectie leeftijd bezoekers

Museum in context

Nederland: 420 musea aangesloten bij de Museumvereniging.
In Noord-Brabant zijn er 41 musea.

In 2016 waren er in totaal 31,7 miljoen museumbezoeken.
De Noord-Brabantse musea waren goed voor 1.786.000 bezoeken.

Sinds 2011 is het landelijke museumbezoek gestegen met 60%, oftewel 9,9% per jaar.

Schoolbezoek
60% van de musea heeft een educatief aanbod.
93% krijgt basisschool klassen op bezoek, 75% klassen uit het voortgezet onderwijs.

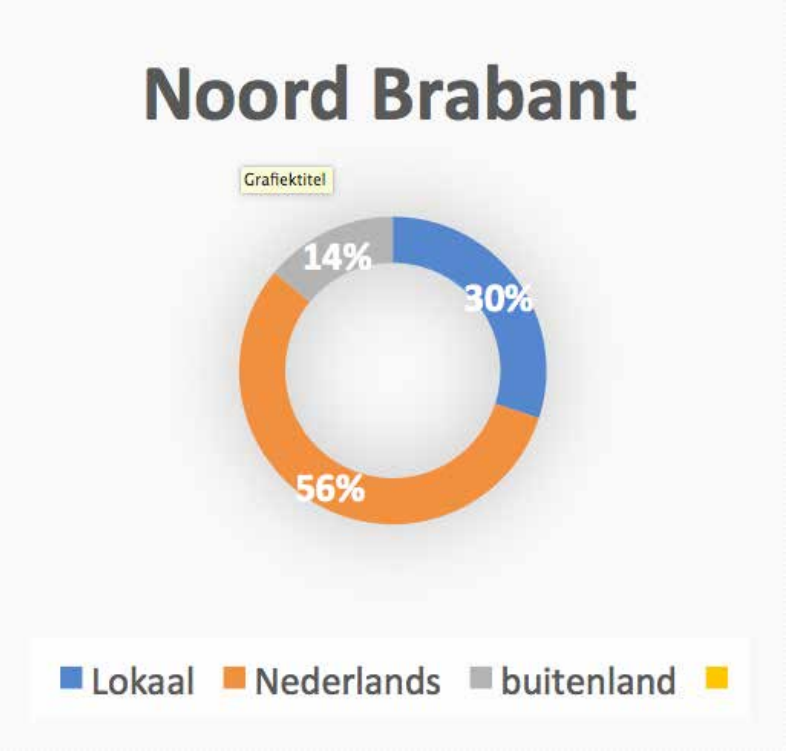
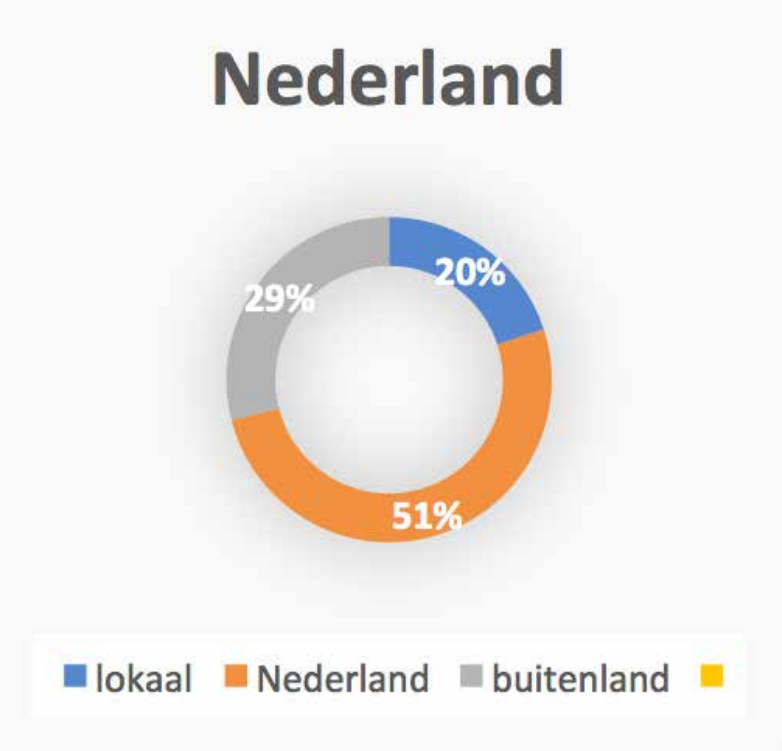
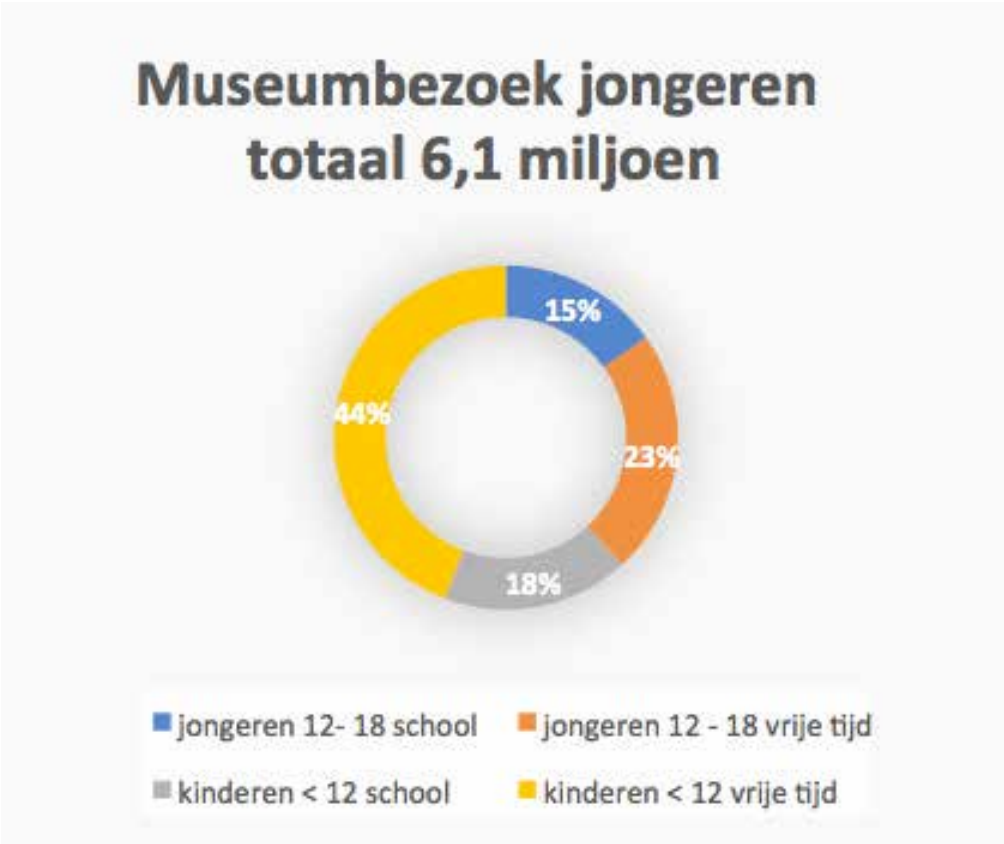
2 miljoen kinderen en jongeren bezoeken een museum in schoolverband.
Dat is 1/3 van het totale aandeel museumbezoek van jongeren.

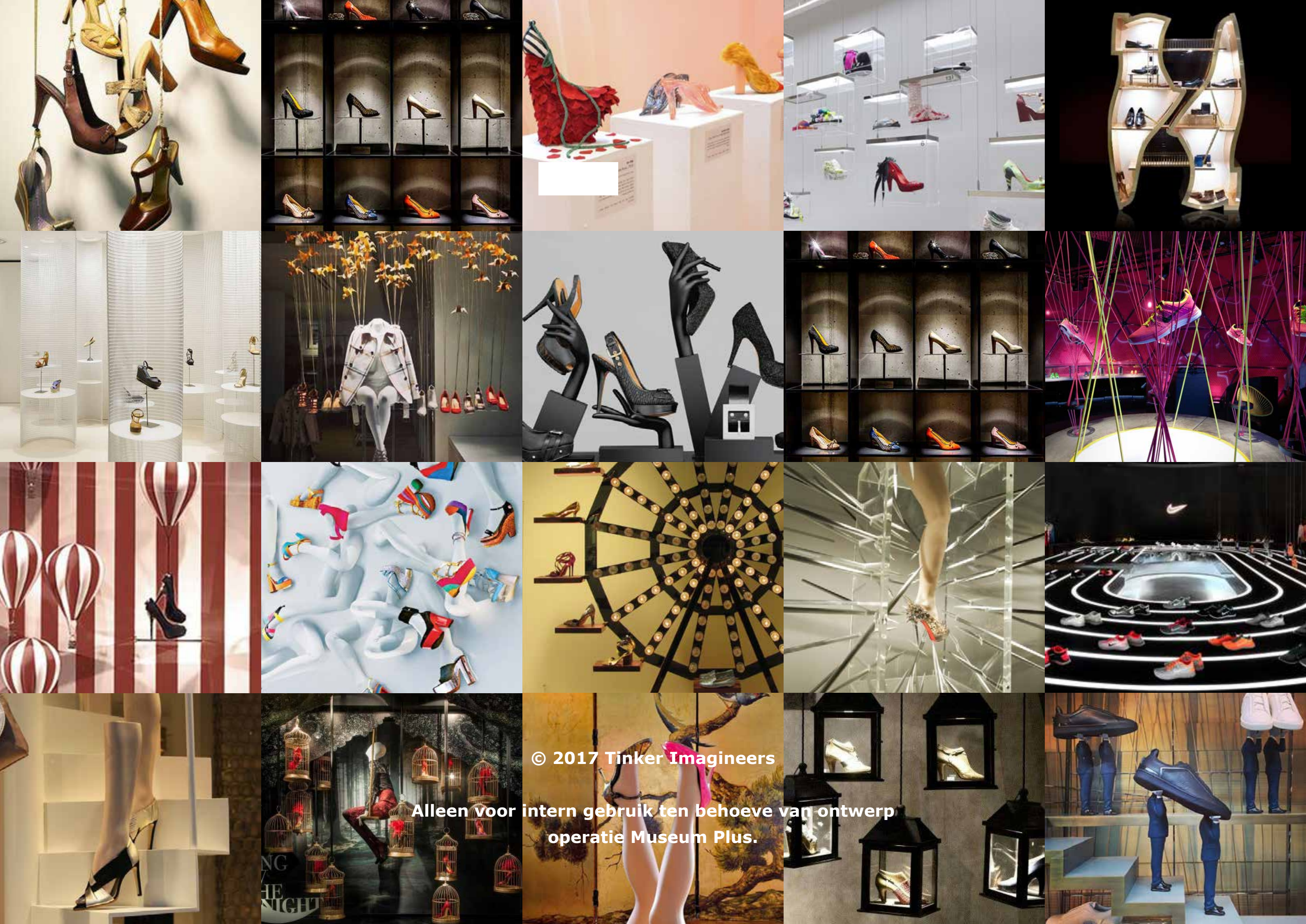
In Noord-Brabant komt 48% van de bezoekers onder de 18 in schoolverband.

Van alle museumbezoekers is 26% kaarthouder = 8,5 miljoen bezoeken
(t.o.v. 20% in 2011).

Herkomst bezoekers:
Musea in Noord-Brabant ontvangen relatief veel lokaal bezoek:
30 % lokaal
56 % Nederland
14% buitenlands

Het NLSM ontving in 2015 12% lokale bezoekers, 86% bezoekers uit Nederland en 2% bezoekers uit het buitenland.

© 2017 Tinker Imagineers

Alleen voor intern gebruik ten behoeve van ontwerp
operatie Museum Plus.